

1 428
JUS

Standardizacija

bilten jugoslovenskog zavoda za standardizaciju — beograd

3

S a d r Ź a j

definicije termina usvojene na Trećem zasedanju predstavnika vlada u okviru Evropske ekonomske komisije pri Ujedinjenim nacijama, odgovornih za politiku standardizacije (od 10. po 14. juna 1975), (Preveo Đuka Lisica, dipl. ing.) 81

XXII zasedanje tehničkog Komiteta ISO/TC 45 — Guma i proizvodi od gume, (Jelisaveta Čairović, dipl. ing.) 89

anotacije predloga standarda za javnu diskusiju iz oblasti:
— rudarske terminologije 96
— alata i pribora 96
— elektronskih cevi 97

ispravke, izmene, dopune 97

anotacija predloga pravilnika i tehničkih propisa iz oblasti:
— energetike 98

objavljeni jugoslovenski standardi 99

međunarodna standardizacija 101
— primljena dokumentacija 103
— kalendar zasedanja 104
— informacije ISO 109

pregled primljenih važnijih inostranih standarda 114

C o n t e n t s

Definitions adopted by the Third Meeting of governmental Officials Responsible for Standardization Policies (10—14 Juna, 1974) (Translated by Djuka Lisica, dipl. ing.) 81

XXII meeting of the Technical Committee ISO/TC 45 — Rubber and rubber products, (Jelisaveta Čairović, dipl. ing.) 89

Draft standards available for public discussion from the fields:
— mining terminology 96
— tools and accessories 96
— electronic tubes 97

Correction 97

Draft technical rules available for public discussion from the fields:
— energetics 98

Yugoslav published standards 99

ISO and IEC documentation 101
— newly reached documentation 103
— meetings calendar 104
— ISO information 109

Review foreign standards survey 114

standardizacija

bilten jugoslovenskog zavoda
za standardizaciju — beograd

mart

1975.

strana 79 — 118

IZDAVAČ

Jugoslovenski zavod za standardizaciju,
Cara Uroša 54
Beograd
Telefon 634-322
P. F. 933

ODGOVORNI UREDNIK

Milan KRAJNOVIĆ, dipl. ecc.

REDAKSIONI ODBOR

Slavoljub ĐORĐEVIĆ, Đuka LISICA,
Mara MATIĆ, Srboljub STOJKOVIĆ,
Branislav TEŠIĆ, Olga VELJANOVIĆ

UREDNIK ZA ŠTAMPU

Marija KRISTARIĆ

TEHNIČKI UREDNIK

Dragutin MILOŠEVIĆ

PRODAVNICA JUGOSLOVENSKOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU

Kneza Miloša 16, Beograd
Cena pojedinom primerku din. 12. —
Godišnja pretplata din. 120. — Pretplatu slati neposredno na adresu prodavnice Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, Beograd, Ul. Kneza Miloša br. 16, pošt. fah br. 933 ili na evidentni račun 60805-845-614
Telefon: 641-965

STANDARDOTEKA

Generala Ždanova 28

ŠTAMPA:

Beogradski izdavačko-grafički zavod
Beograd, Bulevar vojvode Mišića 17.

Aktom Republičkog sekretarijata za kulturu SRS br. 413—81/74—02 od 4. II 1974. godine ovo izdanje je oslobođeno poreza na promet proizvoda.

pozivamo sve naše čitaoce, saradnike iz oblasti
standardizacije, stručnjake svih grana privrede

na saradnju u našem
biltenu »standardizacija«

dopise, članke, pitanja, mišljenja i predloge slati
na adresu izdavača.

Redakcija

definicije termina

usvojene na Trećem zasedanju predstavnika vlada u okviru Evropske ekonomske komisije pri Ujedinjenim nacijama, odgovornih za politiku standardizacije (od 10. do 14. juna 1974)

preveo Đuka Lisica, dipl. ing.

Definicije koje su ovde date imaju prvenstveno za cilj da olakšaju rad Evropske ekonomske komisije na otklanjanju prepreka pri međunarodnoj razmeni, koje nastaju zbog nedostatka usklađenih standarda kao i kada se standardi ne primenjuju u međunarodnim odnosima. Na trećem sastanku ovlašćenih predstavnika vlada takođe je zaključeno da je od velike važnosti činjenica što je usklađivanje postignuto na međunarodnom nivou. Zbog toga je izražena nada

da će odgovarajuće međunarodne organizacije u svom radu uzeti u obzir ove definicije.

U vezi sa formulacijom definicije (25) »Sistem atestiranja«, na Trećem zasedanju je postignuta saglasnost da se vladama zemalja preporučiti preduzimanje odgovarajućih mera da pravila za postupak i upravljanje ovakvim sistemima budu dostupna javnosti.

(1) Propis

Dokument čija je primena obavezna i koji sadrži zakonska, podzakonska ili administrativna pravila, a koji je doneo i objavio nadležan organ.

(1) Regulation

A binding document which contains legislative, regulatory or administrative rules and which is adopted and published by an authority legally vested with the necessary power.

(1) Règlement

Document de caractère obligatoire qui contient des dispositions législatives, réglementaires ou administratives et qui a été adopté et publié par un organe légal détenteur des pouvoirs nécessaires à cet effet.

(1) Постановление

Документ, имеющий обязательную силу, содержащий законодательные, подзаконные и административные нормы и утвержденный и опубликованный органом, неделенным необходимыми полномочиями в законодательном порядке.

(2) Tehnički uslovi

Dokument koji određuje karakteristike nekog proizvoda ili usluge, kao što su

(2) Technical specification

A document which lays down characteristics of a product or a service such as

(2) Spécification technique

Document définissant les caractéristiques requises d'un produit ou d'un service

(2) Технические условия

Документ, в котором определяются характеристики изделия или услуги.

levels of quality, performance, safety, dimensions. It may include terminology, symbols, testing and test methods, packing, marking or labelling requirements. A technical specification may also take the form of a code of practice.

(3) Standard

A technical specification or other document available to the public, drawn up with the co-operation and consensus or general approval of all interests affected by it based on the consolidated results of science, technology and experience, aimed at the promotion of optimum community benefits and approved by a body recognized on the national, regional or international level.

Note 1: A technical specification which does satisfy all the conditions given in the definition may sometimes be called by other names, for example: "recommendation".

Note 2: In some languages the word "standard" is often used with another meaning than in this definition, and in such cases it may refer to a technical specification which does not satisfy all the conditions given in the definition, for example: "company standard".

(4) Technical regulation

A regulation containing or referring to a standard or a technical specification.

telles que les niveaux de qualité ou de performance, la sécurité, les dimensions. Ce document peut comprendre des prescriptions concernant la terminologie, les symboles, les essais et méthodes d'essai, l'emballage, le marquage ou l'étiquetage. Une spécification technique peut aussi prendre la forme d'un code de bonne pratique.

(3) Norme

Spécification technique ou autre document accessible au public, établi avec la coopération et par le consensus ou l'approbation générale de toutes les parties intéressées, fondé sur les résultats conjugués de la science, de la technologie et de l'expérience, visant à l'avantage optimal de la communauté dans son ensemble et approuvé par un organisme qualifié sur le plan national, régional ou international.

Note 1: Une spécification technique correspondant à toutes les conditions de la définition peut parfois être désignée par d'autres termes, par exemple: «recommandation».

Note 2: Dans certaines langues le mot «norme» est souvent utilisé dans un sens qui diffère de celui donné dans cette définition et peut viser, dans ce cas, une spécification technique ne répondant pas à toutes les conditions de cette définition, par exemple: «norme d'entreprise».

(4) Règlement technique

Règlement contenant une norme ou une spécification technique ou se référant à une norme ou à une spécification technique.

такие, как уровень качества, эксплуатационная характеристика, безопасность, размеры. Он может содержать требования, касающиеся терминологии, графических обозначений, испытательных методов испытаний, упаковки, маркировки или этикетирования. Технические условия могут также иметь форму инструкции.

(3) Стандарт

Технические условия или другой документ для общественности документ, составленный в сотрудничестве и с согласия или с одобрения всех заинтересованных в этом сторон, основанный на обобщенных достижениях науки и техники и практического опыта, направленный на достижение оптимальной выгоды для общества и утвержденный органом, признанным на национальном, региональном или международном уровне.

Примечание 1: Технические условия, удовлетворяющие всем требованиям, содержащимся в определении, иногда могут носить другие названия, например «рекомендация».

Примечание 2: Слово „стандарт“ на некоторых языках часто употребляется в ином значении, чем в данном определении, и в таких случаях оно может относиться к техническим условиям, которые не отвечают всем требованиям, содержащимся в определении, например „стандарт предприятия“.

(4) Нормативно-технический документ

Постановление, содержащее стандарт или технические условия или ссылающиеся на них.

Напомена. Tehnički propis može biti dopunjen tehničkim komentarom koji ukazuje na načine kojima se može zadovoljiti propis.

(5) Harmonizovani standardi

Standardi koji se odnose na isti predmet, koje su donele različite organizacije za standardizaciju i koji su tehnički identični ili su priznati kao tehnički identični u praksi.

Напомена. Harmonizovani standardi se u načelu stvaraju u cilju da se spreče ili eliminišu tehničke prepreke za razmenu u onom delu sveta u kojem će se primenjivati.

(6) Obavezan standard

Standard čija je primena obavezna na osnovu propisa.

(7) Pozivanje na standarde

Način pripreme propisa koji se sastoji u tome da se pojedini delovi izlaganja o tehničkim uslovima zamenjuju pozivanjem na jedan, ili na više standarda.

(8) Pozivanje na standarde sa strogom identifikacijom

Način pozivanja na standarde označavajući jedan ili više određenih standarda tako da pri kasnijoj reviziji standarda ovo pozivanje ne važi ukoliko se i u propisu ne unesu odgovarajuće izmene.

Note: Un règlement technique peut être complété par une indication technique concernant la ou les façons de remplir les conditions d'un règlement.

(5) Normes harmonisées

Normes ayant le même objet, qui ont été approuvées par différents organismes à activités normatives et qui sont techniquement identiques ou reconnues comme techniquement équivalentes dans la pratique.

Note: L'harmonisation des normes est généralement établie pour prévenir ou éliminer les obstacles techniques aux échanges dans la région du monde où elles sont applicables.

(6) Norme obligatoire

Norme dont l'application a été rendue obligatoire par un règlement.

(7) Référence aux normes

Mode de rédaction d'un règlement consistant à remplacer dans le texte l'énoncé détaillé de spécifications techniques par une référence à une ou plusieurs normes.

(8) Référence aux normes avec identification rigide

Mode de référence aux normes désignant une ou plusieurs normes déterminées, dans des conditions telles que les révisions ultérieures de la ou des normes ne sont applicables que si le règlement est modifié.

Примечание: Нормативно-технический документ может быть дополнен техническим комментарием, предусматривающим порядок выполнения положений постановления.

(5) Согласованные стандарты

Стандарты, относящиеся к одному и тому же объекту, которые утверждены различными организациями, занимающимися стандартизацией, и которые являются технически идентичными или признаны технически идентичными на практике.

Примечание: Согласование стандартов обычно производится в целях предотвращения или ликвидации технических барьеров в торговле в этом районе мира, где они применяются.

(6) Обязательный стандарт

Стандарт, применение которого обязательно в соответствии с постановлением.

(7) Ссылка на стандарт

Метод составления постановления, в соответствии с которым детальное изложение в тексте технических условий заменяется ссылкой на один или несколько стандартов.

(8) Ссылка на стандарты

Состоящий в ссылке на один или несколько конкретных стандартов таким образом, что последующие пересмотры указанного стандарта или стандартов не имеют силы, если в постановление не внесены соответствующие изменения.

<p>Напомена. Standard se obično označava nazivom, brojem i izdanjem, ili datumom izdanja.</p>	<p>Note: The standard is usually designated by its title, number and edition or date.</p>	<p>Примечание: Стандарт обычно идентифицируется путем указания его наименования, номера, а также издания и даты.</p>
<p>(9) Pozivanje na standarde sa nedatiranim identifikacijom</p> <p>Način pozivanja na standarde označavajući jedan ili više određenih standarda tako da pri kasnijoj reviziji standarda pozivanje ostaje na snazi.</p>	<p>(9) Reference to standards by undated identification</p> <p>A method of reference to standards by designating one or more specific standards in such a way that later revisions of the standard or standards will be applied without the necessity of modifying the regulation.</p>	<p>(9) Ссылка на стандарты со скользящей идентификацией</p> <p>Метод ссылки на стандарты, состоящий в ссылке на один или несколько конкретных стандартов таким образом, что последующие пересмотры указанного стандарта или стандартов будут продолжаться применяться без внесения изменений в постановление.</p>
<p>Напомена. Standard se obično označava samo nazivom i brojem.</p>	<p>Note: The standard is usually designated only by its title and number.</p>	
<p>(10) Opšte pozivanje na standarde</p> <p>Način pozivanja na standarde, podrazumevajući na uopšten način i postojeće i buduće standarde.</p>	<p>(10) General reference to standards</p> <p>A method of reference to standards by referring in a general way to present or future standards.</p>	<p>(10) Общая ссылка на стандарты</p> <p>Метод ссылки на стандарты, в соответствии с которым существующие или будущие стандарты упоминаются в общем плане.</p>
<p>Напомена. »Na uopšten način« obično znači da dati propis sadrži opšte odredbe o tome da svi postojeći ili budući standardi iz date oblasti postizu ciljeve propisa.</p>	<p>Note: This general way normally means that the relevant regulation includes a general clause so that all the present or future standards in a specific field are regarded as meeting the aim of the regulation.</p>	<p>Примечание: Упоминание в общем плане обычно означает, что соответствующее постановление включает в себя общее положение, согласно которому все существующие или будущие стандарты в определенной области считаются отвечающими целям этого постановления.</p>
<p>(11) Nacionalna organizacija za standardizaciju</p> <p>Organizacija priznata na nacionalnom planu, čiji je osnovni zadatak na nacionalnom planu na osnovu njenog statuta ili zakona zemlje, pripremanje i/ili objavljivanje nacionalnih standarda i/ili usvajanje stan-</p>	<p>(11) National standards body</p> <p>A nationally recognized body whose principal function at the national level by virtue of its statutes or the law of the country, is the preparation and/or publication of national standards and/or appro-</p>	<p>(11) Национальная организация по стандартизации</p> <p>Признанная в национальном масштабе организация, основная функция которой на национальном уровне в соответствии с ее статутом или согласно законам государства заключается в раз-</p>

darada pripremljenih od strane drugih organizacija. Ova organizacija može biti, u ime svoje zemlje, član odgovarajućih međunarodnih ili regionalnih organizacija za standardizaciju.

(12) Međunarodna organizacija za standardizaciju

Organizacija čiji član može postati svaka zemlja sveta, preko predstavnika svoje vlade ili na drugi način, čija je osnovna funkcija, prema sopstvenom statutu, pripremanje i/ili objavljivanje publikacija ili standarda i/ili harmonizovanje standarda svojih članica.

(13) Regionalna organizacija za standardizaciju

Organizacija čiji član mogu postati obično samo neke zemlje iz pojedinih delova sveta, preko predstavnika svoje vlade ili na drugi način, čija je osnovna funkcija, prema sopstvenom statutu, pripremanje i/ili objavljivanje standarda, i/ili harmonizovanje standarda svojih članica.

(14) Organ standardizacije

Organ, u okviru vlade, ili van tog okvira, čija jedna od aktivnosti spada u oblast standardizacije.

(15) Međunarodni organ standardizacije

Organ standardizacije čije je članstvo otvoreno svim zemljama sveta.

probation des normes préparées par d'autres organismes. Cet organisme est habilité à être le membre national de l'organisation internationale et de l'organisation régionale de normalisation correspondante.

(12) Organisation internationale de normalisation

Organisation gouvernementale ou non gouvernementale ouverte à tous les pays du monde et ayant pour fonction principale, en vertu de ses statuts, la préparation et/ou la publication de normes et/ou l'harmonisation des normes de ses membres.

(13) Organisation régionale de normalisation

Organisation gouvernementale ou non gouvernementale réservée en général à certains pays appartenant à une région déterminée du monde, ayant pour fonction principale, en vertu de ses statuts, la préparation et/ou la publication de normes et/ou l'harmonisation des normes de ses membres.

(14) Organisme à activités normatives

Organisme gouvernemental ou non gouvernemental dont l'une des activités reconnues se rattache au domaine de la normalisation.

(15) Organisme international à activités normatives

Organisme à activités normatives ouvert à tous les pays du monde.

работке и/или опубликовании национальных стандартов и/или утверждения стандартов, разработанных другими организациями. Эта организация может быть национальным членом соответствующей международной или региональной организации по стандартизации.

(12) Международная организация по стандартизации

Правительственная или неправительственная организация, членом которой может стать любая страна мира и основная функция которой согласно ее статута состоит в разработке и/или публикации стандартов и/или согласовании стандартов ее членом.

(13) Региональная организация по стандартизации

Правительственная или неправительственная организация, членство которой обычно ограничено некоторыми странами из определенного района мира и основная функция которой, согласно ее статута, состоит в разработке и/или публикации стандартов и/или согласовании стандартов ее членом.

(14) Организация, занимающаяся стандартизацией

Правительственная или неправительственная организация, одним из признанных видов деятельности которой является стандартизация.

(15) Международная организация, занимающаяся стандартизацией

Организация, занимающаяся стандартизацией, членом которой может стать любая страна мира.

- (16) Regionalni organ standardizacije**
Organ standardizacije čije je članstvo obično ograničeno samo na neke zemlje iz datog regiona sveta.
- (17) Nacionalni standard**
Standard koji donese nacionalna organizacija za standardizaciju.
- (18) Međunarodni standard**
Standard koji donese međunarodna organizacija za standardizaciju, ili, u nekim slučajevima, tehnički uslovi koje donese međunarodni organ standardizacije.
- (19) Regionalni standard**
Standard koji donese regionalna organizacija za standardizaciju, ili, u nekim slučajevima, tehnički uslovi koje donese regionalni organ standardizacije.
- (20) Usaglašenost sa standardima ili tehničkim uslovima**
Usaglašenost proizvoda ili usluge sa svim uslovima datog standarda ili tehničkih uslova.
- (21) Organizacioni postupak za utvrđivanje usaglašenosti**
Organizacione mere potrebne da se utvrdi da li su proizvod ili usluga usaglašeni sa datim standardom ili tehničkim uslovima.
- (16) Organisme régional à activités normatives**
Organisme à activités normatives réservé en général à certains pays appartenant à une région déterminée du monde.
- (17) Norme nationale**
Norme adoptée par un organisme national de normalisation.
- (18) Norme internationale**
Norme adoptée par une organisation internationale de normalisation ou, dans certains cas, spécification technique adoptée par un organisme international à activités normatives.
- (19) Norme régionale**
Norme adoptée par une organisation régionale de normalisation ou, dans certains cas, spécification technique adoptée par un organisme régional à activités normatives.
- (20) Conformité aux normes ou aux spécifications techniques**
Conformité d'un produit ou d'un service à toutes les exigences de normes ou de spécifications techniques déterminées.
- (21) Procédures administratives de reconnaissance de conformité**
Mesures administratives nécessaires pour établir si un produit ou service est conforme ou non à des normes ou spécifications techniques déterminées.
- (16) Regional standardizing body**
A standardizing body whose membership is usually limited to certain countries from a given region of the world.
- (17) National standard**
A standard adopted by a national standards body.
- (18) International standard**
A standard adopted by an international standards organization or in certain cases a technical specification adopted by an international standardizing body.
- (19) Regional standard**
A standard adopted by a regional standards organization or in certain cases a technical specification adopted by a regional standardizing body.
- (20) Conformity with standards or technical specifications**
The conformity of a product or a service with all the requirements of specific standards or technical specifications.
- (21) Administrative procedures for determining conformity**
The administrative measures needed to determine whether or not a product or a service is in conformity with specific
- (16) Региональная организация, занимающаяся стандартизацией**
Организация, занимающаяся стандартизацией, членство которой обычно ограничено некоторыми странами из определенного района мира.
- (17) Национальный стандарт**
Стандарт, утвержденный национальной организацией по стандартизации.
- (18) Международный стандарт**
Стандарт, принятый международной организацией по стандартизации, или, в определенных случаях. Технические условия приняты международной организацией, занимающейся стандартизацией.
- (19) Региональный стандарт**
Стандарт, принятый региональной организацией по стандартизации, или, в определенных случаях, технические условия, принятые региональной организацией, занимающейся стандартизацией.
- (20) Соответствие стандартам или техническим условиям**
Соответствие изделия или услуги всем требованиям определенных стандартов или технических условий.
- (21) Административные процедуры, применяемые для признания соответствия**
Административные меры, необходимые для того, чтобы определить, соответствует ли изделие или услуга опреде-

Tu mogu spadati načini kontrole učestvosti ispitivanja, mesta na kojem se vrši ispitivanje i valjanosti ispitivanja kao i način nadzora nad kontrolom kvaliteta koju obavlja proizvođač.

standards or technical specifications. It may include administrative arrangements for controlling the frequency and location of testing for carrying out tests and for supervising the control of quality by producers.

cations techniques déterminées. Elles peuvent comprendre les dispositions administratives relatives à la fréquence, le lieu et l'exécution des essais et le contrôle de qualité effectué par les producteurs.

ленными стандартам или техническим условиям. Это понятие может включать административные положения, касающиеся контроля за частотой и местом проведения испытаний, самых испытаний, а также надзора за контролем качества, осуществляемым производителем.

Примечание: Стандарт обычно идентифицируется путем указания только его наименования и номера.

(22) Atest o usaglašenosti

Dokument kojim se potvrđuje da su proizvod ili usluga usaglašeni sa određenim standardima ili tehničkim uslovima.

(22) Certificate of conformity

A document attesting that a product or a service is in conformity with specific standards or technical specifications.

(22) Certificat de conformité

Document attestant qu'un produit ou un service est conforme à des normes ou à des spécifications techniques déterminées.

(22) Свидетельство о соответствии

Документ, свидетельствующий о том, что изделие или услуга соответствуют определенным стандартам или техническим условиям.

(23) Znak usaglašenosti

Znak kojim se potvrđuje da su proizvod ili usluga usaglašeni sa određenim standardima ili tehničkim uslovima.

(23) Mark of conformity

A mark attesting that a product or a service is in conformity with specific standards or technical specifications.

(23) Marque de conformité

Marque attestant qu'un produit ou un service est conforme à des normes ou à des spécifications techniques déterminées.

(23) Знак соответствия

Знак, свидетельствующий о том, что изделие или услуга соответствуют определенным стандартам или техническим условиям.

(24) Atestiranje usaglašenosti

Radnja koja se sastoji u potvrđivanju putem atesta ili znaka usaglašenosti da su proizvod ili usluga usaglašeni sa određenim standardima ili tehničkim uslovima.

(24) Conformity certification

The action of certifying by means of a certificate of conformity or mark of conformity that a product or service is in conformity with specific standards or technical specifications.

(24) Certification de conformité

Action ayant pour objet de certifier au moyen d'un certificat de conformité ou d'une marque de conformité qu'un produit ou un service est conforme à des normes ou à des spécifications techniques déterminées.

(24) Аттестация соответствия

Действие, заключающееся в аттестации, удостоверяющей путем свидетельства о соответствии или знака соответствия, что изделие или услуга соответствуют определенным стандартам или техническим условиям.

(25) Sistemi atestiranja

Sistem koji ima sopstvene postupke i organizaciju za obavljanje atestiranja.

(25) Certification system

A system having its own rules of procedure and management, for carrying out conformity certification.

(25) Système de certification

Système ayant ses propres règles de procédure et de gestion, destiné à opérer la certification de conformité.

(25) Система аттестации

Система, располагающая собственными правилами процедуры и управления, служащая для осуществления аттестации соответствия.

(26) Nacionalni sistem atestiranja

Sistem atestiranja na nacionalnom nivou, koji organizuje i kojim upravlja organ u okviru državne uprave, ili van tog okvira.

(27) Međunarodni sistem atestiranja

Sistem atestiranja koji organizuje i kojim upravlja međunarodna organizacija u okviru vlada, ili van tog okvira, čije je članstvo otvoreno svim zemljama sveta.

(28) Regionalni sistem atestiranja

Sistem atestiranja koji organizuje i kojim upravlja regionalna organizacija u okviru vlada, ili van tog okvira, čije je članstvo ograničeno samo na neke zemlje iz datog regiona sveta.

(26) National certification system

Certification system organized and managed by a governmental or non-governmental body on a national level.

(27) International certification system

Certification system organized and managed by a governmental or non-governmental international organization whose membership is open to all countries of the world.

(28) Regional certification system

Certification system organized and managed by a governmental or non-governmental regional organization whose membership is usually limited to certain countries from a given region of the world.

(26) Système national de certification

Système de certification organisé et géré par un organisme gouvernemental ou non gouvernemental au niveau national.

(27) Système international de certification

Système de certification organisé et géré par une organisation internationale, gouvernementale ou non gouvernementale, ouverte à tous les pays du monde.

(28) Système régional de certification

Système de certification organisé et géré par une organisation régionale, gouvernementale ou non gouvernementale, réservé en général à certains pays appartenant à une région déterminée du monde.

(26) Национальная система аттестации

Система аттестации, созданная и управляемая на национальном уровне правительственной или неправительственной организацией.

(27) Международная система аттестации

Система аттестации, созданная и управляемая правительственной или неправительственной международной организацией, членом которой может стать любая страна мира.

(28) Региональная система аттестации

Система аттестации, созданная и управляемая правительственной или неправительственной региональной организацией, членство которой обычно ограничено некоторыми странами из определенного района мира.

XXII zasedanje tehničkog komiteta ISO/TC 45 — guma i proizvodi od gume

Jelisaveta Čairović, dipl. hem.

U Londonu, Velika Britanija, od 19. do 28. septembra 1974. god. održano je dvadesetdrugo plenarno zasedanje Tehničkog komiteta ISO/TC 45 — Guma i proizvodi od gume, kao i zasedanja svih radnih grupa ovog Komiteta.

Na ovom zasedanju održani su sledeći sastanci:

- 3 plenarna zasedanja,
- 2 zasedanja rukovodilaca delegacija i radnih grupa,
- 3 zasedanja WG 1 — Hemijska ispitivanja,
- 1 zasedanje WG 2 — Lateks,
- 4 zasedanja WG 3 — Sirovine za industriju gume,
- 3 zasedanja WG 4 — Fizikalna svojstva,
- 3 zasedanja WG 5 — Viskozno-elastična svojstva,
- 2 zasedanja WG 6 — Ispitivanje razgradnje — starenja gume,
- 3 zasedanja WG 7 — Savitljivi ćelijski materijali — penasti materijali,
- 2 zasedanja WG 8 — Klasifikacija vulkanizovane gume,
- 6 zasedanja WG 9 — Creva,
- 3 zasedanja WG 10 — Terminologija,
- 4 zasedanja WG 11 — Razni proizvodi (zaptivači, gumene niti i drugo),
- 2 zasedanja WG 12 — Gumena obuća,
- 3 zasedanja WG 13 — Gumirana tkanina i veštačka koža i
- 2 zasedanja WG 14 — Laboratorijsko ispitivanje uticaja plamena.

U radu ovog zasedanja učestvovala su zemlje članice i to:

Aktivni članovi (P)

Belgija (1), Kanada (4), Čehoslovačka (6), Francuska (30), Sav. Rep. Nemačka (15), Mađarska (1), Indija (3), Indonezija (2), Italija (18), Malezija

(4), Holandija (18), Poljska (2), Španija (10), Švedska (13), Švajcarska (3), Velika Britanija (45), Sjedinjene Američke Države (19), SSSR (4).

Članovi posmatrači (O)

Jugoslavija (4) i Grčka (1), kao i predstavnici sledećih međunarodnih organizacija: Međunarodna organizacija za istraživanje kaučuka i razvoj drveta i Međunarodni institut za sintetičke proizvode.

RADNA GRUPA WG 1 — HEMIJSKA ISPITIVANJA

Sekretarijat ove radne grupe drži SAD. Razmatrani su sledeći dokumenti:

- Guma, određivanje olova;
- Preporučeni postupak za pirolizu, radi identifikacije polimera u gumi koja sadrži samo jedan polimer, pomoću gasne hromatografije;
- Određivanje sadržaja vezanog stirena u kaučuku;
- Određivanje čađi u vulkanizovanoj gumi, postupkom hemijske degradacije;
- DP 2852 — Identifikacija kaučuka pomoću infracrvene (IR) spektrofotometrije.

Prednji dokumenti usvojeni su kao nacrti predloga, dok je nacrt DP 2852 dopunjen i usvojen kao predlog.

U okviru ove radne grupe razmatran je način za određivanje kadmijuma metodom atomske apsorpcije, kao i određivanje vanadijuma. Za ove metode članovi radne grupe nisu pokazali posebno interesovanje, te je rad na njima odložen. Za određivanje cinka metodom atomske apsorpcije zainteresovani su stručnjaci nekoliko zemalja, te je stvorena grupa sa radnim zadatkom da prouči metode ispitivanja. Italijanski delegat iz grupe koja je imala zadatak da ispita način identifikacije smeše polimera gas-

nom hromatografijom podneo je izveštaj o ispitivanju smeše NR i SBR kaučuka. Sprovedena su interlaboratorijska ispitivanja u Čehoslovačkoj, Francuskoj, Sav. Rep. Nemačkoj, Španiji, Italiji, Vel. Britaniji i SAD.

RADNA GRUPA WG 2 — LATEKS

Sekretarijat ove radne grupe drži Velika Britanija. Izvršena je redakcija dva nacrti i odlučeno je da se ISO-savetu kao predlozi ISO standarda (DIS) predlože:

- DP 2630 — Lateks od nitril kaučuka. Određivanje sadržaja vezanog akrilonitrila.
- DP 2819 — Lateks od nitril kaučuka. Određivanje zaostalog sadržaja akrilonitrila.

Pored navedenog, razmatrani su i dokumenti koji se odnose na određivanje mehaničke stabilnosti lateksa iz prirodnog kaučuka; hemijske stabilnosti sintetičkog lateksa i temperature zgušnjavanja lateksa — varijacije viskoziteta raznih lateksa na niskoj temperaturi. Razmatrana je i brza metoda za određivanje pentahlorfenola u prirodnom lateksu. Ovi dokumenti će se proučavati i eventualno usvojiti u toku 1975. godine.

RADNA GRUPA WG 3 — SIROVINE ZA INDUSTRIJU GUME

Održan je jedan sastanak cele radne grupe i 3 sastanka podgrupa. Sekretarijat ove Radne grupe drži Holandija.

Na sastanku radne grupe razmotreni su sledeći dokumenti:

- Stabilnost N-tercinalnog-2-benzotiazol sulfonamida (TBTS). Po pitanju skladištenja, metode provere kvaliteta i test recepture vođena je diskusija, te će se dokumenat dopuniti u tom smislu.
- Pakovanje i paletizacija sirovog kaučuka. Pri razmatranju ovog dokumenta predstavnik Malezije je izneo da se 40% SMR isporučuje u konteinerima, dok je transport komercijalnih tipova po ovom postupku u toku proučavanja.
- Polietilenske folije za umotavanje bala kaučuka. Od prošlog zasedanja samo Malezija i Holandija su dostavile primedbe. S obzirom na malo interesovanje prekinuće se dalji rad na ovom dokumentu.

Podgrupe su ranije održale sastanak pa su njihovi izveštaji takođe podneti na ovom sastanku.

a) TG — Prirodni kaučuk (NR)

Sekretarijat podgrupe za prirodni kaučuk drži Holandija. U okviru podgrupe razmatrane su sledeće teme:

- DIS 2000 — Prirodni kaučuk, specifikacije. Razmatrane su primedbe Francuske, Holandije,

Poljske, Sav. Rep. Nemačke i Mađarske. Posle diskusije prihvaćeno je da se izvrši redakcija predloga prema usvojenim zaključcima i da se dokument izda kao ISO standard.

- Korišćenje oscilacionog disk-reometra za ocenjivanje prirodnog kaučuka. Delegat SAD je izneo da je ova metoda pogodna za ocenjivanje varijacije u lotovima i da su u praktičnoj primeni dobiveni zadovoljavajući rezultati.

b) TG — Sintetički kaučuk (CR)

Sekretarijat podgrupe za sintetički kaučuk drži SAD. Razmatrane su primedbe dobivene na predloge i posle diskusije izvršena je redakcija i usvojeno da se kao ISO standardi izdaju:

- DIS 2322.2 — Stiren-butadien kaučuk (SBR), bez pigmenta, opšti emulzioni tipovi. Test receptura i ocenjivanje karakteristika vulkanizata.
- DIS 2475.2 — Hloropren kaučuk (CR). Sirovi opšti tipovi. Test receptura i metode ispitivanja.
- DIS 2476.2 — Butadien kaučuk (BR), bez dodatka ulja, tipovi polimerizovani u rastvoru. Test receptura i ocenjivanje karakteristika vulkanizata.
- DIS 2302.2 — Izobutilen-izopren kaučuk (IIR) Test receptura i metode ispitivanja.
- DIS 2303.2 — Izopren kaučuk (IR), bez dodatka ulja, tipovi polimerizovani u rastvoru. Test receptura i ocenjivanje karakteristika vulkanizata.

Takođe je razmatrana receptura za rastvaranje SBR-kaučuka. Prihvaćena je sugestija da se predložena metoda ispita od strane delegata Španije, Italije, Sav. Rep. Nemačke, Holandije i SAD.

Grupu za etilen-propilen-dien kaučuk (EPDM) vodi Francuska. Podnet je izveštaj da su ispitivanja viskoziteta po Muniju (Moonay) dala zadovoljavajuće rezultate za 1+4 minuta na 125 °C. Za neke tipove kod kojih se pojavljuje problem slepljivanja, treba koristiti 100 °C, a za neke specijalne tipove 1+8 minuta na 125 °C. Oformljena je grupa sa zadatkom da ispita razne tipove smeša. Italijanski delegat je izneo pregled studija na Muni-viskozimetru raznih sintetičkih polimera pri ispitivanju brzine umrežavanja za 1+4 i 1+8 minuta.

c) TG — Čađ i drugi dodaci (CB)

Sekretarijat ove podgrupe drži Holandija. Razmatrane su primedbe i usvojeni su kao ISO standardni predlozi:

- DIS 1304 — Određivanje jod-apsorpcionog broja čađi.
- DIS 3257 — Ispitivanje čađi u test recepturi sa SBR i ocenjivanje karakteristika vulkanizata.

Ova podgrupa proučavala je još 6 dokumenata pa su po pojedinim temama donete sledeće odluke:

- Ispitivanje moći bojenja čađi. Razmatran je dokument i dogovoreno je da delegacija SAD u najkraćem roku dostavi najnoviji ASTM D 3265, koji će u podgrupi kružiti radi proučavanja metode.
- Određivanje specifične površine čađi apsorpcijom azota. Razmatrani su predloženi dokumenti i usvojeno je da se prihvaćen tekst pripremi i predloži ISO Savetu kako bi se objavio kao predlog ISO standarda po ubrzanom postupku.
- Terminologija iz oblasti karakteristika čađi. Razmatran je dokument i doneta je odluka da ostane i dalje na razmatranju unutar radne grupe i da se primedbe dostave u roku od 3 meseca.
- Obojenje toluena. Dokument je usvojen i odlučeno da se prosledi Centralnom sekretarijatu da se izda kao ISO predlog.
- Ekstender za boje. Oformljena je grupa od 3 stručnjaka koja će pripremiti nov dokument na bazi DIS 3262 i postojećeg francuskog standarda.
- Rezultati karakterizacije čađi pomoću filtra specifične konstante.

Ovaj dokument ostaje na proučavanju do narednog zasedanja.

d) TG — Merači umrežavanja — vulkanizacije (CM)

Sekretarijat ove podgrupe drži Holandija. Razmatrane su primedbe i doneti su sledeći zaključci:

- DIS 4317 — Merač umrežavanja sa oscilacionim diskom. Usvojen je kao ISO standard.
- Praktična uputstva za ocenjivanje krive umrežavanja. Razmatrane su primedbe SSSR-a i SAD-a; Očekuju se primedbe i ostalih zemalja pre pristupanja daljem radu.

RADNA GRUPA WG 4 — FIZIKALNA SVOJSTVA

Sekretarijat ove radne grupe drži Indija. Na zasedanju razmatrani su sledeći dokumenti:

- DIS 2782 — Određivanje propustljivosti gasova vulkanizovane gume, metodom konstantnog pritiska. Razmatrane su primedbe i usvojeno je da se dopunjen tekst izda kao ISO standard.
- Dopuna ISO/R 1817 — Ispitivanje otpornosti prema tečnostima. Prihvaćena je dopuna ulja br. 1 i usvojen je da se sa dopunom po ubrzanom postupku izda kao ISO standard.

Za dalji rad predloženo je da se u standard ISO 1817, u tabelu reagenasa, uvrste: trihloretilen,

perhloretilen, ksilen, sumporna kiselina 30%, azotna kiselina 40%, metanol, fluorovodonična kiselina, etilendihlorid, ugljentetrahlrorid, toluen, anilin, voda i hromna kiselina. Ovaj predlog grupe WG 4 dostaviće se grupi WG 6 da ga razmotri i da prihvati dopune.

- DP 2652 — Metode određivanja dimenzije. Usvojen je kao ISO predlog.
- DP 2657 — Ebonit, Određivanje zatezne čvrstoće. Usvojen je da se po ubrzanom postupku izda kao dopuna IS 2472.
- DP 2648 — Metode određivanja statičke athezije tekstilnog korda i gume (H-test zatezanja). Izvršena je dopuna i usvojen je kao predlog.
- Atezijska žičanog korda. Inicijalni dokument je razmatran i dopuniće se sa metodom Velike Britanije, koja će pripremiti epruvete i dostaviti Švedskoj, Italiji, SSSR, SAD i Francuskoj. Dopunjen dokument kružiće kao nacrt i dalje diskusije će se voditi na narednom zasedanju.
- Ispitivanje cepanja gume. Prihvaćen je dokument da se sa 3 tipa epruvete izda kao nacrt.
- Dopuna ISO/R37 — Zatezna čvrstoća i izduženje. Usvojeno je da se sa dopunom izda kao drugo izdanje po ubrzanom postupku.
- Revizija ISO/R36 — Određivanje athezije gume vulkanizovane na tekstilnoj tkanini. Prema predlogu izvršiće se korigovanje metode i dostaviće se predsednicima grupe WG 9, 12 i 13, kao i odgovarajućem potkomitetu ISO/TC 41 da prouče i dostave primedbe.
- Propustljivost vodene pare. Dokument je usvojen kao nacrt predloga.
- Propustljivost isparljivih tečnosti. Švedski delegat pripremiće program ispitivanja i pripremiće aparaturu. Francuska, Velika Britanija, Sav. Rep. Nemačka i SAD učestvovaće u ispitivanjima.

Radna grupa WG 13 postavila je zahtev da WG 4 pripremi metodu za ispitivanje propustljivosti gasova i para gumiranih tkanina i veštačke kože. Ovaj predmet je razmotren i prihvaćeno je da metoda ASTM cirkuliše u radnoj grupi radi proučavanja metode.

Radna grupa WG 5 zatražila je da WG 4 dopuni dokument DIS 3383 (Opšte uputstvo za postizanje povišenih i niskih temperatura) listom tečnosti koje se mogu koristiti sa pojedinim tipovima gume kao sredstvo za hlađenje.

RADNA GRUPA WG 5 — VISKOZNO-ELASTIČNA SVOJSTVA

Sekretarijat ove radne grupe drži Švedska. Predsednik je dao izveštaj o stanju dokumenata koji su usvojeni ranije, ali nisu još izdati.

Na sastancima je razmatrano više dokumenata a usvojen je sledeći:

- ISO/R 1432 — Određivanje krutosti gume na niskim temperaturama (Gehman test). Prihvaćen je da se izda kao ISO standard.

Radna grupa proučavala je i dokumente: ispitivanje svojstava pri sabijanju na niskim temperaturama u tačnoj sredini, kao i dokumente o brzini kristalizacije na napregnutim uzorcima gume.

RADNA GRUPA WG 6 — ISPITIVANJE RAZGRADNJE — STARENJA GUME

Sekretarijat ove radne grupe drži Sav. Rep. Nemačka. Na sastanku su donete sledeće odluke:

- Razmatrani su dokumenti 565 i 571 za reviziju ISO/R 1431 — Otpornost prema ozonu. Prihvaćeno je da se metoda dopuni sa statičkim i dinamičnim ispitivanjem i da se po ubrzanom postupku izda kao nacrt predloga.
- DP 675 — Migracija boje. Usvojen je da se po brzom postupku objavi kao predlog ISO standarda.
- DP 2849 — Merenje otpornosti habanja vulkanizovane gume. Usvojeno je da se izda kao predlog ISO standarda.

RADNA GRUPA WG 7 — SAVITLJIVI ČELIJSKI MATERIJALI (FENASTI MATERIJALI)

Sekretarijat ove radne grupe drži Velika Britanija. Predstavnik Sav. Rep. Nemačke je dao informaciju da je postignuta saradnja sa ISO/TC 61/WG 10 (Tehnički komitet — Plastične mase, Radna grupa — Tvrdi čelijski materijali), na izradi sledećih dokumenata:

- Apsorpcija udara tvrdih i mekih pena — materijala sa ćelijama,
- Određivanje dimenzija.

Na sastanku su razmatrani sledeći dokumenti:

- Ispitivanje podloga tepiha. Posle glasanja doneta je odluka da se ne nastavi rad na ovom problemu, dok predsednik ne stupi u vezu sa ISO/TC 38 i TC 140 i da se sa njima započne dalji rad na specifikacijama ovih proizvoda.
- Otpornost pena prema tečnostima. Dalji rad na ovom predmetu će se obustaviti s obzirom da nema više interesovanja za njega.
- DP 2856 — Dinamički zahtevi za tvrde i meke materijale sa ćelijama za tapetiranje i ležajeve. Ovaj dokument je usvojen u radnoj grupi i predlaže se da se TC 61 prouči i dopuni, a zatim da se izda kao predlog ISO standarda.
- DP 211 — Merenje linearnih dimenzija. Dokumentat je usvojen i doneta je odluka da se

dostavi komitetu TC 61/WG 10 da izvrši potrebne dopune, a da se ISO/R 1794 povuče, da se dopuni i da izađe kao zajednički standard za TC 61 i TC 45.

- Specifikacije penastih materijala iz lateksa, poliuretana i polivinilhlorida. Razmatrani su inicijalni dokumenti pojedinih zemalja i doneta je odluka da delegat SAD-a pripremi jedan nacrt, koji će se dostaviti članovima radne grupe pre narednog zasedanja, radi proučavanja predmeta.

Pored napred iznetog skrenuta je pažnja za većom potrebom na saradnji sa TC 61/WG 10. Treba zajednički raditi na metodi za određivanje gustoće, za čiju bazu treba koristiti ISO R 1855.

RADNA GRUPA WG 8 — KLASIFIKACIJA VULKANIZOVANE GUME

Sekretarijat ove radne grupe drži Čehoslovačka. Razmatrane su primedbe i 12 dopunskih dokumenata i usvojen je da se kao nacrt predloga izda

- Dok. 106 — Sistem klasifikacije pune savitljive gume.

Dokumenat je dopunjen i sadrži način klasifikacije i označavanja kvaliteta gume jednostavnim šiframa brojeva i slova. Dokumentat je iziskivao duge diskusije po pitanju češkog predloga i postojećeg ASTM-a. Posle diskusije, članovi radne grupe usvojili su predloženi češki nacrt, jer je u pojedinim načinima označavanja potpuniji i logičniji od postojećeg ASTM D 2000 (Klasifikacija kvaliteta gume za motornu industriju).

RADNA GRUPA WG 9 — CREVA

Sekretarijat ove radne grupe drži Velika Britanija. Razmatrano je više nacrti koji su usvojeni kao predlozi:

- DP 2831 — Creva za hladnjake motora
- DP 2829 — Metode ispitivanja creva za paru
- DP 2827 — Ispitivanje propustljivosti gasova. Ovaj nacrt je dopunjen sa predlogom SSSR-a, tako da se gasovi skupljaju na celoj dužini creva od 1 m
- DP 2843 — Termoplastična creva, sa ojačanjem, usisno-potisna.
- DP 2845 — Gumena creva sa tekstilnim uloškom, za hidrauliku.

Razmatrani su sledeći dokumenti i usvojeni su kao nacrti:

- Creva za amonijak
- Creva za čišćenje (bagerisanje)
- Usisno-potisna creva za vodu
- Creva za gorivo i motorno ulje za vozila
- Creva za flotaciju
- Creva za vatrogastvo (koja se ne splašnjavaju)
- Termoplastična creva za vodu

Po pitanju dokumenta DP 2894/316 — Tabela pregled pritisaka hidrauličnih creva, izneto je da je ISO/TC 131/SC 4 na svom zasedanju predložio 4 stepena pritisaka: tip I 40 bara, tip II 63 bara, tip III 100 bara i tip IV 160 bara. Ovaj dokument je usvojen kao predlog ISO standarda i treba da služi kao pravilo za dalji rad na standardizaciji creva iz ove oblasti.

Razmatrane su metode koje ostaju na daljem proučavanju u radnoj grupi:

- Ispitivanje impulsom creva za hidrauliku. Posle diskusije prihvaćeno je da se nacrt dopuni sa »Volvo«-testom — ispitivanje impulsom uz uvijanje creva. Dopunjen dokument sadrži metode ispitivanja koje će se izvoditi uz linearno i cirkularno savijanje creva. Metode će proučavati Švedska i Velika Britanija.
- Revizija ISO R 1823 — Usisno potisna creva za ulja. Prihvaćeno je da se izvrši revizija prema britanskom (BS 1435) i američkom standardu.
- Creva za varenje propanom. Delegat SAD-a je predložio da se umesto ispitivanja bubrenja prihvati metoda ispitivanja ekstrakta. SAD će dostaviti metodu za ovo ispitivanje.
- Creva za zaprašivanje u poljoprivredi. Mađarski delegat je podneo izveštaj o tečnostima koje se u Mađarskoj koriste za ispitivanje. Za zasedanje 1975. god. pripremiće se dokument koji će sadržati unutrašnje prečnike, radne pritiske i fluide za ispitivanje.
- Creva za rotaciona bušenja. Prihvaćeno je da se kao osnova za ovaj standard uzme specifikacija Američkog instituta za naftu, API-7. Po prijemu najnovijeg dokumenta od delegata SAD, dokument će kružiti kao nacrt radi glasanja.
- Creva za naftine derivate, creva za pumpne stanice. Na osnovu francuskog i američkog dokumenta izradiće se nov dokument, koji će se razmatrati na narednom zasedanju u 1975. godini.

Za program daljeg rada prihvaćene su sledeće nove teme:

- Da podgrupa za plastična creva uz saglasnost WG 9 pripremi dokument prema SAE 100 R8.
- Na predlog jugoslovenskog delegata u buduću program rada uvrstiće se ventilacione cevi za rudnike. Prihvaćena je i sugestija da se u ovu problematiku uključi i ISO/TC 82 — Rudarstvo.

S obzirom da su se od 17 delegata samo 3 izjasnila da mogu prisustvovati zasedanju u Maleziji, posle diskusije stalo se na stanovište da bi najcelishodnije bilo da se predloži komitetu TC 45 da se zasedanje ove radne grupe održi u Evropi pre plenarnog zasedanja komiteta TC 45.

RADNA GRUPA WG 10 — TERMINOLOGIJA

Sekretarijat ove radne grupe drži Kanada. Na sastanku su donete sledeće odluke:

- Usvojeno je da se kao dopuna ISO 1382 izdaju 23 termina iz rezolucije 757 i 758.
- Usvojeno je da se 27 termina i definicija za dopunu ISO 1382 izda kao predlog ISO standarda.
- Predloženo je još 19 novih termina i definicija, koji su prihvaćeni da se izdaju kao nacrt za dopunu ISO 1382.

RADNA GRUPA WG 11 — RAZNI PROIZVODI

Sekretarijat ove radne grupe drži Francuska. Razmatrani su dokumenti i doneti sledeći zaključci:

- DP 2822.3 — Specifikacije za neporozne materijale za zastakljivanja u zgradarstvu. Usvojeno je da se ovaj treći nacrt izda kao predlog ISO standarda.
- DIS 3302 — Dimenzije i tolerancije presovanih i brizganih proizvoda od pune gume. Razmatrane su primedbe, usvojene su izmene i dopune i odlučeno je da se nov tekst izda kao drugi predlog ISO standarda.
- Folije za hidroizolaciju. Prema dopunama pripremiće se nacrt predloga.
- Specifikacije za materijale za zaptivne prstenove, izrađene od elastomera, za cevovode. Razmatran je dokument i usvojeno je da se zaptivači za vodu izdvoje i izdaju kao nacrt predloga. Poseban dokument će se pripremiti za prstenova za cevovode za gasove i naftine derivate.

Pored prednjih dokumenata razmatrani su i dokumenti za gumene obloge valjaka, elastične spojke za betonske ploče drumova, gumeni podupirači mostova — puferi mostova, gumene podloške za železničke šine i zaptivači za razne tipove cevovoda.

TG — Gumene niti

Sekretarijat podgrupe Gumene niti drži Velika Britanija. Razmatrani su sledeći dokumenti:

- Dopuna 1 za DIS 2321 — Gumene niti. Određivanje atezije između niti u traci. Ovaj dokument je upravo bio na glasanju u toku zasedanja.
- DP 2253 — Gumene niti, ispitivanje otpornosti prema suvoj toploti — deo 11. Metoda je razmatrana i doneta je odluka da se izvrše ispitivanja posle tretiranja na uzorcima sa 200%-nim izduženjem i 300%-nim izduženjem. Dokument ostaje na daljem proučavanju.
- DP 2253 — Gumene niti, ispitivanje otpornosti prema pranju, deo 13. Metoda je revidirana i proučavaće se unutar radne grupe.

Razmatrani su i dokumenti za otpornost prema stvaranju mrlja usled uticaja bakra, kao i određivanje bleđenja boje metodom pare gasova azotnih oksida. Nacrta su na glasanju, dok ostala dokumenta nisu usvojena kao nacrti, već će se do narednog zasedanja prikupiti podaci o metodama koje se koriste u ostalim zemljama i izvršice se upoređivanje metoda.

RADNA GRUPA WG 12 — OBUĆA

Sekretarijat ove radne grupe drži Velika Britanija. Razmatrani su sledeći dokumenti:

- DIS 2251 — Antistatična gumena obuća. Sa unetim izmenama usvojen je kao ISO standard.
- Dopuna ISO 2252 — Postavljena industrijska čizma za niske temperature. Razmatran je dokument 2845 i usvojeno je da se po skraćenom postupku izda kao dopuna ISO standarda.
- DP 2861 i 2904 — Presovana gumena obuća bez postave. Usvojeno je da se nacrt sa unetim izmenama izda kao predlog ISO standarda.
- Specifikacije za presovane čizme od poliuretana sa ili bez postave. Razmatrana je primedba Holandije i usvojeno je da se ovaj dokumenat revidira i izda kao nacrt predloga.
- DP 2847 — Industrijska presovana čizma od PVC-a sa postavom ili bez nje. Razmatran je nacrt i sa unetim izmenama izdaće se kao drugi dopunjen nacrt.
- Specifikacije za bakteriološku zaštitu obuće. Razmatran je dokumenat predložen od strane Čehoslovačke i prihvaćeno je da se revidirani tekst izda kao nacrt predloga.

Pored napred usvojenih dokumenata proučavani su i drugi koji će se dopuniti i proučavati do narednog zasedanja.

Razmatran je dokumenat za postavljene gumene čizme, hemijski otporne. Dokument je dopunjen sa ispitivanjima u 30% H₂SO₄, 20% HCl i 20% NaOH. Posle 22 h dozvoljene su promene tvrdoće 10 IRHD.

Razmatrani su predloženi dokumenti za sportsku obuću od gume i termoplastičnih masa. Dokument će se preraditi i ponovo razmatrati kao radni dokumenat ove radne grupe.

Po pitanju klizanja obuće dostavljena su dva dokumenta po »Satra« metodi. S obzirom da je ovo važan element za zaštitnu obuću od strane ISO/TC 94 — Lična zaštitna sredstva, zatražiće se mišljenje u vezi sa predloženom metodom. Predsednik je predložio da se dostave sve raspoložive metode za ispitivanje klizavosti.

Za čizme od PVC-a, otporne prema ulju bila su predložena četiri dokumenta. Posle razmatranja prihvaćeno je da se izradi jedan dokumenat, koji će se dopuniti sa ispitivanjem otpornosti prema

ulju na 55 ± 2 °C u ASTM-ulju br. 3, stearinskoj kiselini i smeši isooktan-toluen 70 : 30.

Razmatrana je standardizacija materijala za đonove. Delegacija Velike Britanije prihvatila je primedbe i pripremiće nov dokumenat.

RADNA GRUPA WG 13 — TKANINE SA OBLOGOM (GUMIRANE TKANINE I VEŠTAČKA KOŽA)

Sekretarijat ove radne grupe drži Francuska. Ova radna grupa razmatrala je sledeća dokumenta:

- ISO R 1420 — Propustljivost vode gumiranih tkanina i veštačke kože. Usvojeno je da se ovaj dokument sa predloženom dopunom izda kao ISO standard.
- DP 2494 — Određivanje otpornosti prema udaru na niskim temperaturama gumirane tkanine i veštačke kože. Usvojeno je da se izda kao predlog ISO standarda.
- Otpornost gumirane tkanine prema habanju, sa rotacionom pločom — Taber metoda. Usvojeno je da se predloženi dokumenat SAD izda kao nacrt predloga.
- DP 1742 — Određivanje atezije gume i tkanine (direktnom metodom zatezanja). U zajednici sa radnom grupom WG 4 izvršice se dopuna ovog nacrt.
- Merenje krutosti pri savijanju na niskim temperaturama gumirane tkanine i veštačke kože. Metoda je predložena od strane SAD, prihvaćena je i proučavaće se u radnoj grupi do narednog zasedanja zajedno sa predloženim francuskim dokumentom — Ispitivanje savijanjem gumiranih tkanina i veštačke kože.
- Određivanje otpornosti prema propuštanju gumiranih tkanina i veštačke kože. Ova metoda namenjena je za ispitivanje dijafragmi-membrana i zaptivnog materijala. Prihvaćeno je da se metoda izda kao nacrt predloga.
- Određivanje otpornosti prema prskanju. Prihvaćeno je da se ovaj dokumenat izda kao nacrt predloga.
- Ispitivanje otpornosti prema prljanju. Razmatrane su predložene metode od strane Velike Britanije i SAD. Imajući u vidu da su temperature date u pojedinim nacionalnim standardima različite, predložene su temperature 55 °C, 70 °C i 85 °C. Oformljena je grupa koja će proučavati metodu. Nju sačinjavaju predstavnici Velike Britanije, Španije, Francuske, Holandije i SAD. Proučavaće se razni tipovi uzorka u cilju odabiranja temperature ispitivanja za pojedine vrste polimera.

RADNA GRUPA 14 — LABORATORIJSKO ISPITIVANJE UTICAJA PLAMENA

Sekretarijat ove radne grupe drži Velika Britanija. Na sastanku je doneta odluka da sva ispi-

tivanja koja razradi ova radna grupa treba da su u saglasnosti sa Komitetom za ispitivanje požara (ISO/TC 92/WG 7).

Usvojena su četiri termina koja su predložena grupe WG 10 da dopuni terminološki standard.

Predsednik je informisao članove radne grupe o DIS 3582 — Zapaljivost materijala sa ćelijama — penastih materijala, koji se nalaze u fazi štampanja. Po pitanju nacrt DP 2129 — ispitivanje indeksa kiseonika, postignuta je saradnja sa ISO/TC 61. Metoda će se proučavati putem interlaboratorijskih ispitivanja na mekim penama, kao i na gumiranoj tkanini i veštačkoj koži.

Za budući program rada predloženo je da se predvidi ispitivanje dimova — produkata gorenja. Po ovom pitanju WG 14 pozvaće na saradnju TC 61 i 92.

PLENARNA ZASEDANJA

Sekretarijat TC 45 drži Velika Britanija. Sastanak je otvorio izaslanik tehničkog direktora Britanskog instituta za standardizaciju. Sastancima je predsedavao predsednik komiteta TC 45 Mr. Vud. Na sastancima su razmatrani i usvojeni zaključci pojedinih radnih grupa. Rad ovog XXII zasedanja je

bio obiman. Stanje dokumenata usvojenih na zasedanju je sledeće:

- 10 predloga ISO standarda je prihvaćeno da se dostavi Savetu ISO-a da ih izda kao ISO standarde.
- 1 predlog je dopunjen i ponovo će kružiti u TC komitetu 45 za glasanje kao drugi predlog ISO standarda.
- 5 standarda je predloženo da se dopuni po skraćenom postupku.
- 21 nacrt je usvojeno da se izdaju kao predlozi ISO standarda.
- 28 nacrt je usvojeno da ih TC 45 izda kao nacрте predloga ISO standarda.

Predstavnik SAD-a Dr Stiler predložio je reorganizaciju radnih grupa i izneo je da poseban značaj treba dati standardizaciji proizvoda i po ovim pitanjima tesno saradivati sa ostalim komitetima. Ovaj predlog je podržan od strane učesnika i naglašeno je da je ovo od posebnog značaja za međunarodni marketing. Zaključeno je da sekretarijat pripremi nacrt o reorganizaciji radnih grupa. Na sastanku je potvrđeno prihvatanje ranijeg poziva Malezije, da se zasedanje u 1975. god. održi od 9. do 18. oktobra u Kuala Lumpuru u Maleziji. Za zasedanje u 1976. god. za domaćina zasedanja ponudile su se Indija i Španija. Prihvaćena je ponuda Španije.

anotacije predloga jugoslovenskih standarda

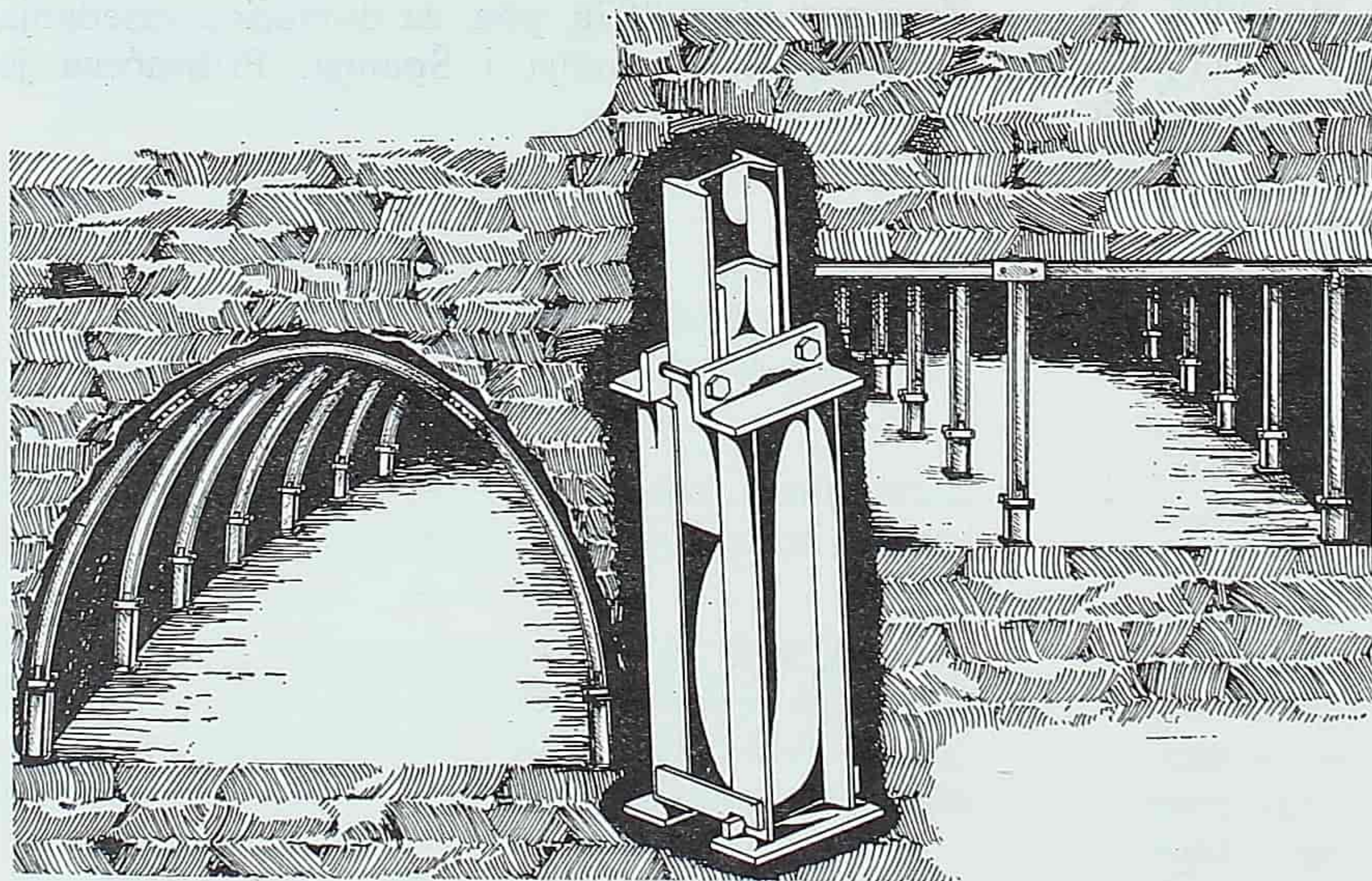
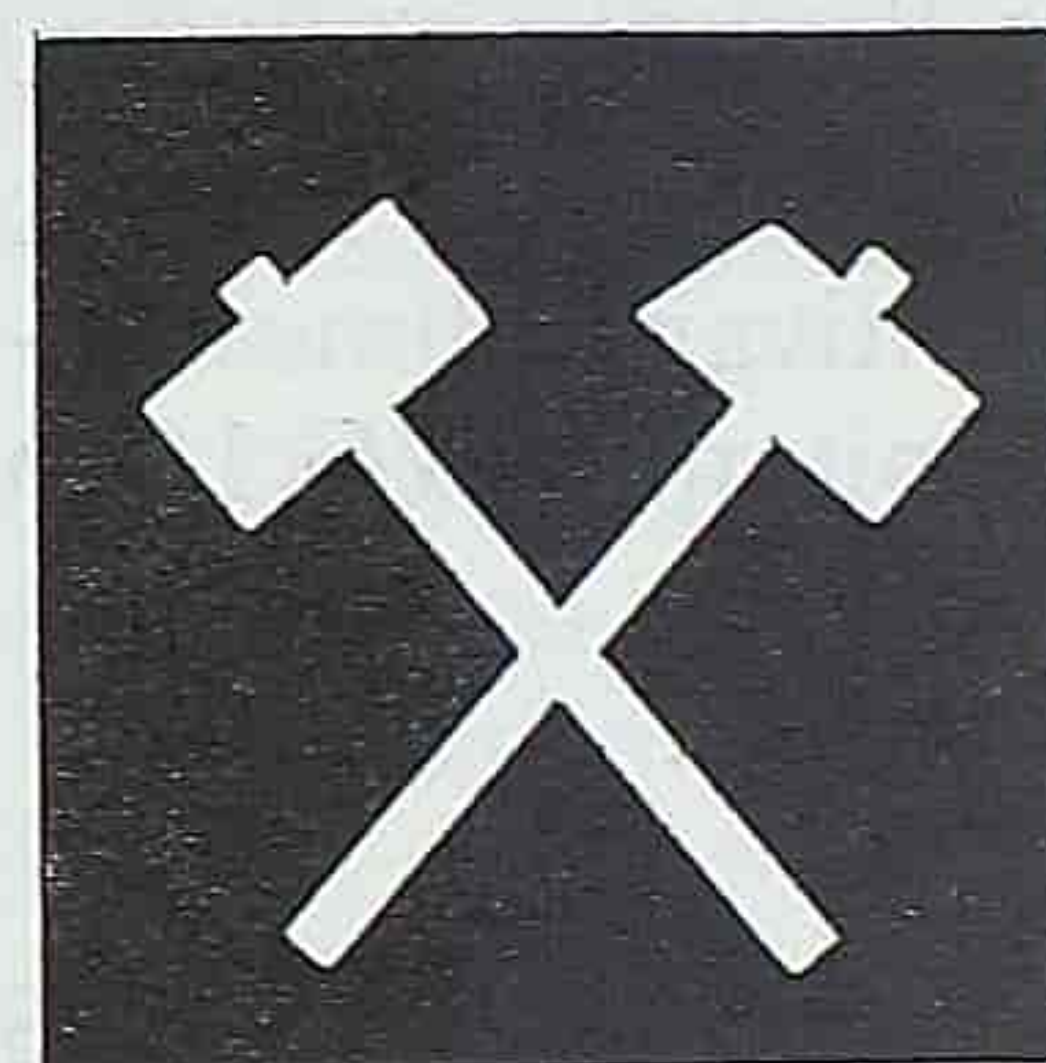
iz oblasti rudarske terminologije

Krajni rok za dostavljanje primedbi je 1. jun 1975. godine.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju predlozi jugoslovenskih standarda iz oblasti rudarske terminologije:

- Predlog br. 11350** Rudarstvo. Termini i definicije. Priprema i otkopavanje JUS B.A0.006
- Predlog br. 11351** Rudarstvo. Termini i definicije. Rukovanje krovinom JUS B.A0.007
- Predlog br. 11352** Rudarstvo. Termini i definicije. Ventilacija JUS B.A0.010
- Predlog br. 11353** Rudarstvo. Termini i definicije. Odvodnjavanje JUS B.A0.011

Predlozi standarda umnoženi su i dostavljeni zainteresovanim radnim organizacijama. Interesenti koji nisu dobili predloge standarda mogu da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Cara Uroša 54, 11001/933, sa zahtevom da im se materijal dostavi.

iz oblasti alata i pribora

Krajni rok za dostavljanje primedbi je 1. jun 1975. godine

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

- Predlog br. 11354** Razvrtači od brzoreznog čelika. Tehnički uslovi za izradu i isporuku JUS K.D3.110
- Predlog br. 11355** Ručni razvrtači JUS K.D3.121

Zainteresovane radne organizacije koje nisu dobile tekst ovih predloga standarda, mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, pošt. pregr. 933), sa zahtevom da im se predlozi dostave radi stavljanja eventualnih primedbi, izmena ili dopuna.

Zahtevi za slanje predloga mogu se dostaviti najkasnije do 15. maja 1975. godine.

iz oblasti elektronskih cevi

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. jun 1975. godine

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju predlozi jugoslovenskih standarda iz oblasti elektronskih cevi i to:

Predlog br. 11356	Elektronske cevi. Merenja električkih osobina. Predostrožnosti u odnosu na metode merenja	JUS N.R1.101
Predlog br. 11357	„ „ Merenja struja elektroda	JUS N.R1.105
Predlog br. 11358	„ „ Merenja zviždanja i brujanja	JUS N.R1.120
Predlog br. 11359	„ „ Merenja zagrevanja katode i grejnog vlakna	JUS N.R1.130
Predlog br. 11360	„ „ Metode merenja audiofrekvencijske izlazne snage i izobličenja	JUS N.R1.140
Predlog br. 11361	„ „ Metode merenja elektrodnih otpora, transkonduktanse, faktora pojačanja, konverzionog otpora i konverzije transkonduktanse	JUS N.R1.150
Predlog br. 11362	„ „ Metode merenja emisije struje sa tople katode	JUS N.R1.160
Predlog br. 11363	„ „ Metode merenja neželjenih struja elektroda	JUS N.R1.170
Predlog br. 11364	„ „ Metode merenja šumova koji su proizrokovani mehaničkim ili akustičkim pobudama	JUS N.R1.180

Gornje predloge je pripremio sekretarijat TO-39, JEK-a sa sedištem u Ei — Elektronska industrija, OOUR elektronskih cevi, 18000 — Niš, Banjski put b.b. u saradnji sa Jugoslovenskim zavodom za standardizaciju. Kao osnova ovih predloga poslužili su IEC standardi, publikacije IEC-151-0 (1966), 151-1 (1963), 151-5 (1964), 151-8 (1966), 151-10 (1966), 151-12 (1966), 151-13 (1966), 151-15 (1967 i 151-18 (1968). Informacije u vezi gornjih predloga interesenti mogu dobiti u sekretarijatu Tehničkog odbora 39 ili u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju.

ispravke, izmene, dopune

ISPRAVKA

U biltenu »Standardizacija« br. 1/1975, na strani 3, naslov članka treba da glasi: »Međunarodni tehnički sporazumi u službi privrednog i socijalnog napretka«.

Iz Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju

IZMENA I DOPUNA

Na predlog Odbora za cement Saveza jugoslovenskih laboratorija za ispitivanje materijala i konstrukcija i proizvođača cementa vrši se izmena i dopuna **JUS B.C1.011/1967 — Klasifikacija i uslovi kvaliteta cementa proizvedenih od portland cementnog klinkera**, član 4, — Uslovi kvaliteta tačke 4.111 i 4.13.

Umesto tačaka 4.13 i 4.111 člana 4 postojećeg standarda B.C1.011/1967. godine koristi se tačka 5.4 čvrstoća, revidiranog standarda B.C1.011, koja glasi:

5.4 čvrstoća

Savojna i pritisna čvrstoća cementa ispitana na epruvetama od standardnog maltera prema JUS B.C8.022 uslovljava se kao srednja vrednost od tri prizme. Date vrednosti važe za sve vrste cementa prema naznačenoj klasi:

Klasa ce- menta	1 dan		3 dana		7 dana		28 dana	
	Savi- janje	Pri- tisak	Savi- janje	Pri- tisak	Savi- janje	Pri- tisak	Savi- janje	Pri- tisak
250	—	—	—	—	30	140	40	225
350	—	—	—	—	40	200	50	315
450	—	—	35	180	—	—	55	405
550	35	180	—	—	—	—	60	495

Za ocenu kvaliteta cementa u pogledu čvrstoće do izdavanja atesta dozvoljene su čvrstoće:

- Za klase 250 i 350 posle 7 dana
- Za klasu 450 posle 3 dana
- Za klasu 550 posle 1 dan.

Iz Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju

anotacije predloga pravilnika i tehničkih propisa

iz oblasti energetike

Kranji rok za dostavljanje primedbi je 1. jun 1975. godine.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju:

Predlog br. 11365 Nacrt Pravilnika o uslovima za polaganje ispita
za rukovanje energetskim postrojenjima

Predlog Pravilnika koga je izradio Savez energetičara Jugoslavije dostavljen izvesnom broju radnih organizacija i saveznih i republičkih institucija na razmatranje i stavljanje eventualnih primedaba i predloga za dopunu. Zainteresovane organizacije mogu ovaj materijal dobiti ako se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Cara Uroša 54 (pošt. fah 933) najkasnije do 30. aprila 1975. godine.

objavljeni jugoslovenski standardi

»Službeni list SFRJ« br. 46/74 od 20. IX 1974.

JUS G.C7.051	— Penasti proizvodi od lateksa:	
	Dušek za potrebe zdravstva	17,00
JUS G.C7.052	— „ Jastuk za potrebe zdravstva	17,00
JUS H.M3.111	— Pomoćna sredstva za gumu:	
	Čađ za gumarsku industriju, fizikalna svojstva	6,00
JUS H.M8.117	— „ Određivanje pH-vrednosti čađi	6,00
JUS H.M8.118	— „ Određivanje sadržaja finih čestica (prašine) u čađi u obliku zrna	6,00
JUS G.C6.600	— Cevi od polietilena. Uslovi kvaliteta i metode ispitivanja	20,00
JUS G.C6.610	— Cevi od polietilena niske gustoće. Mere i tolerancije	20,00
JUS G.C6.620	— Cevi od polietilena visoke gustoće. Mere i tolerancije	20,00
JUS G.C6.684	— Cevi od polietilena. Smernice za pripremu cevi za cevovod	20,00
JUS G.C6.685	— Cevi od polietilena i spojni elementi za vodovod	26,00
JUS G.C1.300	— Plastične mase. Polietilenska masa niske gustoće za izradu cevi	14,00
JUS G.S1.601	— Ispitivanje plastičnih masa. Određivanje vlage u polietilenima	14,00
JUS G.S1.602	— Ispitivanje plastičnih masa. Određivanje sadržaja čađi u polietilenu	14,00

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. novembra 1974. godine.

JUS N.A5.120	— Merenje specifičnog unutrašnjeg otpora i otpora izolacije čvrstih izolacionih materijala na povišenim temperaturama	17,00
JUS N.A5.311	— Postupci za utvrđivanje relativne otpornosti izolacionih materijala prema probouju usled površinskih pražnjenja	20,00
JUS N.A5.331	— Utvrđivanje termičke postojanosti izolacionih lakova merenjem dielektričke čvrstoće	20,00

Navedeni standardi primenjuju se od 1. decembra 1974. godine.

»Službeni list SFRJ« br. 49/74 od 4. X 1974.

JUS N.A8.401	— Izolacioni materijali na osnovu složenog liskuna ili obrađenog liskunskog papira. Definicije	10,00
JUS K.H3.010	— Alat sa tvrdim metalom:	
	Matrice za izvlačenje žica, šipki i cevi. Osnovni pojmovi. Označavanje	17,00
JUS K.H3.011	— „ Matrice za izvlačenje čelične žice	14,00
JUS K.H3.012	— „ Matrice za izvlačenje žice od obojenih metala	14,00
JUS K.H3.013	— „ Matrice za izvlačenje šipki kružnog preseka, od čelika ..	14,00
JUS K.H3.014	— „ Matrice za izvlačenje šipki kružnog preseka, od obojenih metala	14,00
JUS K.H3.015	— „ Matrice za izvlačenje čeličnih cevi	14,00
JUS K.H3.016	— „ Matrice za izvlačenje cevi od obojenih metala	14,00
JUS K.H3.017	— „ Matrice za izvlačenje šipki kvadratnog i pravougaonog preseka, od čelika	14,00
JUS K.H3.018	— „ Matrice za izvlačenje šipki kvadratnog i pravougaonog preseka, od obojenih metala	14,00
JUS K.H3.019	— „ Matrice za izvlačenje šipki šestougonaog preseka, od čelika	14,00
JUS K.H3.020	— „ Matrice za izvlačenje šipki šestougonaog preseka, od obojenih metala	14,00
JUS K.H3.021	— „ Trnovi za izvlačenje cevi, sa nalemljenim prstenom od tvrdog metala	10,00

JUS K.H3.022	— „ Trnovi za izvlačenje cevi, sa prstenom od tvrdog metala pričvršćenim na stablo vijkom	14,00
JUS K.A9.025	— „ Primene tvrdih metala na alatima za obradu deformacijom i na alatima za odsecanje. Podela na grupe	14,00
JUS K.D1.020	— Listovi za ručne testere za metal	14,00
JUS K.D1.027	— Lukovi ručnih testera za metal	10,00

Navedeni standardi su obavezni i stupaju na snagu 1. decembra 1974. godine.

»Službeni list SFRJ« br. 50/74 od 11. X 1974. god.

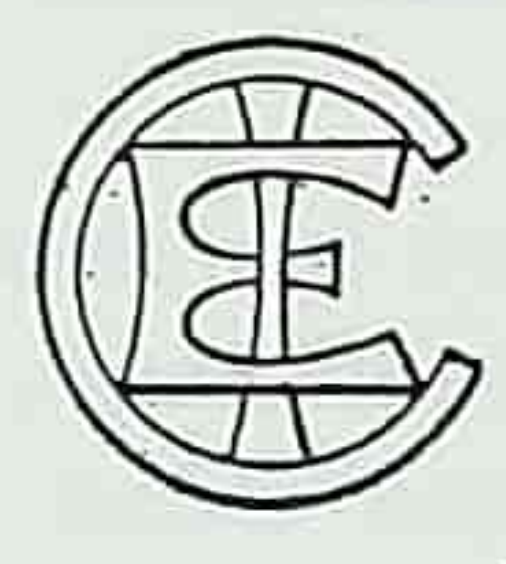
JUS L.N4.010	— Analogni signali jednosmerne struje za sisteme upravljanja procesima. Definicije i propisane vrednosti	10,00
JUS L.N4.011	— Analogni pneumatski signali za sisteme upravljanja procesima. Definicije i propisane vrednosti	6,00

Navedeni standardi primenjuju se od 1. decembra 1974. godine.

JUS E.C1.022	— Meso od goveda u trupovima i polutkama za industrijsku preradu	40,00
JUS E.G1.035	— Malomasno brašno i krupica (griz) dobiveni preradom oplemenjenog zrna soje za industrijsku preradu	14,00
JUS E.G1.036	— Punomasno brašno, krupica (griz) i polutke dobivene preradom oplemenjenog zrna soje za industrijsku preradu	14,00

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. januara 1975. godine.

međunarodna dokumentacija

međunarodna dokumentacija IEC

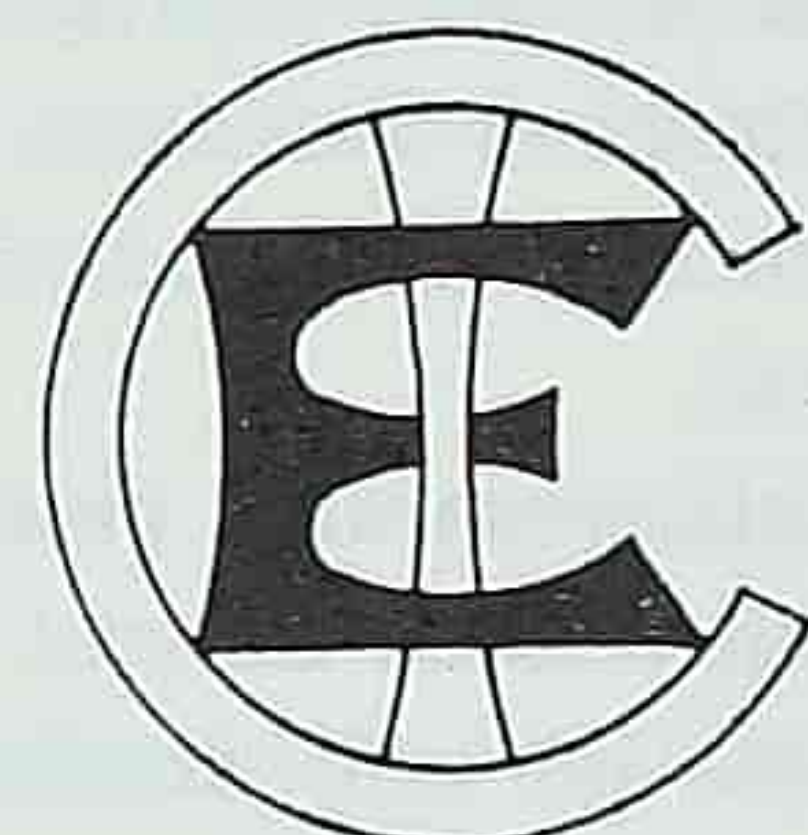
međunarodna
standardizacija

primljena dokumentacija

Ovaj pregled sadrži predloge međunarodnih standarda, usvojene međunarodne standarde i drugu važniju dokumentaciju koju je Jugoslovenski zavod za standardizaciju primio od Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC).

Preporučuje se zainteresovanim da koriste ovu dokumentaciju uvidom u prostorijama Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, ili putem izrade kopija, a po posebnom traženju, uz obavezu plaćanja troškova reprodukcije.

dokumentacija IEC

- IEC/TSC 12 E — Mikrotalasni sistemi**
IEC publikacija 487—1: Metode merenja uređaja koji se koriste u zemaljskim radiorelejnim sistemima. Deo 1: Opšta merenja na podsistemima i prividnim vezama.
Prvo izdanje, 1974. god. Cena 42 šv. fr.
- IEC/TSC 12 F — Uređaji za mobilne službe**
IEC publikacija 489—6: Metode merenja radio uređaja za mobilne službe. Deo 6: Metode merenja uređaja za signalizaciju.
Prvo izdanje, 1974. god. Cena 27,50 šv. fr.
- IEC/TSC 13 B — Pokazni merni instrumenti**
IEC publikacija 484: Električni merni aparati sa indirektnim delovanjem.
Prvo izdanje, 1974. god. Cena 89 šv. fr.
- IEC/TC 14 — Energetski transformatori**
Izveštaj sa sastanka u Bukureštu, održanog od 18. do 20. septembra 1974. godine.
- IEC/TC 18 — Brodske električne instalacije**
Izmena br. 2 IEC publikacije 92—1 (II izdanje, 1974. god.): Brodske električne instalacije I deo: Opšti propisi. Revizija IV glave.
Novembar 1974. Cena 8 šv. fr.
- IEC/TC 36 — Izolatori**
Predlog za pravila za uzimanje uzoraka i kriterijum za prijem po statističkom postupku za mehanička i elektromehanička ispitivanja koja su propisana u IEC publikaciji 383. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje je 31. jul 1975. godine.
- IEC/TC 39 — Elektronske cevi**
IEC publikacija 235—2A. Deo V: Metode merenja parazitnog šuma. (Prva dopuna publikacije 235—2/1972: Merenja električkih karakteristika mikrotalasnih cevi. Deo 2: Opšta merenja).
Prvo izdanje, 1974. god. Cena 70 šv. fr.
- IEC/TC 51 — Magnetski sastavni delovi i feriti**
IEC publikacija 367—2: Jezgra za kalemove i transformatore u telekomunikacijama. Deo 2: Smernice za izradu specifikacija.
Prvo izdanje, 1974. god. Cena 29 šv. fr.
- IEC/TC 61 — Bezbednost električnih naprava za domaćinstvo**
Izmena br. 2 IEC publikacije 335—1 (1970). Bezbednost električnih naprava za domaćinstvo i sličnih aparata. I deo: Opšti tehnički uslovi. Izmenjena je tačka 9.1. Oktobar 1974.
Cena: 4 šv. fr.
- IEC/TC 63 — Izolacioni sistemi**
Izveštaj sa sastanka u Sarasoti (Florida), održanog od 5. do 10. novembra 1973. godine.
- IEC/TC 66 — Elektronska oprema za merenje**
IEC publikacija 278A. Prva dopuna IEC publikacije 278 (1968): Dokumentacija koja se prilaže uz elektronske merne aparate.
Prvo izdanje, 1974. god. Cena 16 šv. fr.

kalendar zasedanja

Kalendar zasedanja tehničkih komiteta, potkomiteta i drugih organa međunarodnih organizacija: Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC).

U ovoj rubrici objavljujemo nova sazvana i planirana zasedanja, prema informacijama iz Biltena ISO i Biltena IEC koja u prethodnim biltenima »Standardizacija« nisu objavljena.

Planirana zasedanja označena su znakom *. Datumi i mesta ovih zasedanja biće naknadno definitivno određeni.

Zainteresovana preduzeća, organizacije i ustanove, koji žele da na svoj teret pošalju svoje stručnjake na neko od ovih zasedanja treba da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd), Cara Uroša br. 54 radi dobijanja potrebnih objašnjenja i uputstava.

Za učešće na zasedanju ISO i IEC potrebno je pismeno ovlašćenje Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, pošto je JZS u tim organizacijama učlanjen u ime naše zemlje.

ISO

1975

Mart

3—4	Brisel	*ISO/TC 47/SC 5	Hemija. Natrijumkarbonat, natrijumhidroksid, kalijumhidroksid, alkali silikati, tečni hlor, natrijumkarbonat, natrijumhlorat, kalcijumsulfat, natrijumhlorid, kalijumhlorid
4—7	An Arbor	ISO/TC 22/SC 17	Drumska vozila. Vidljivost.
5	London	ISO/TC 148	Mašine za šivenje
5—7	Cirih	ISO/TC 122/SC 1	Ambalaža. Dimenzije ambalaže.
10—12	Pariz	*ISO/TC 23	Poljoprivredne mašine i traktori
11—14	Berlin	*ISO/TC 153/SC 1	Ventili za opštu upotrebu. Konstruisanje, označavanje i ispitivanje
13—15	Milano	*ISO/TC 83/SC 3	Gimnastičke sprave i sportska oprema. Vezovi za smučke
13—15	Nirnberg	*ISO/TC 136/SC 7	Nameštaj. Nameštaj za škole
	Pariz	*ISO/TC 17/SC 3	Čelik. Konstrukcioni čelici
	Pariz	*ISO/TC 22/SC 3	Drumska vozila. Električne veze
		*ISO/TC 94/SC 6	Lična zaštitna sredstva. Zaštitna odeća i oprema. Zaštitna odeća

Mart/April

	SSSR	*ISO/TC 119/SC 4	Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanja tvrdih metala
--	------	------------------	---

I Kvartal

	Pariz	*ISO/TC 5/SC 2	Metalne cevi i fitinzi. Cevi od livenog gvožđa, fitinzi i spojke
		*ISO/TC 8/SC 11	
		*ISO/TC 20/SC 6	
	Italija	*ISO/TC 22/SC 20	Brodogradnja. Terminologija, simboli i crteži
		*ISO/TC 44/SC 9	Aero i kosmonautika. Standardna atmosfera
		*ISO/TC 95/SC 12	Drumska vozila. Označavanje vozila
			Varenje. Sigurnosna stakla
			Kancelarijske mašine. Trake i kalemi

	Stokholm	*ISO/TC 118 *ISO/TC 122/SC 3	Kompresori, pneumatski alat i mašine Ambalaža. Tehnički uslovi i metode ispitivanja transportne ambalaže
	Pariz	*ISO/TC 143	Pirit i piritne ogoretine
April			
3—4	Bon	ISO/TC 159	Ergonomija
9—10	London	*ISO/TC 22/SC 7	Drumska vozila. Uređaj za ubrizgavanje i prečistači goriva
14—18	Mančester	*ISO/TC 72 *ISO/TC 72/SC 1 *ISO/TC 72/SC 2 *ISO/TC 72/SC 3 *ISO/TC 72/SC 4	Tekstilne mašine i pomoćni uređaji Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Definicije Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Mašine i uređaji za namotavanje i pripremu materijala za tkanje Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Mašine i uređaji za tkanje Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Mašine i uređaji za bojenje i doradu
16—17 i 19	Moskva	*ISO/TC 47	Hemija
19	Moskva	*ISO/TC 1	Navoji
18	Moskva	*ISO/TC 47/SC 1	Hemija. Opšte metode
21—23	Keln	*ISO/TC 149/SC 1	Cikli. Metode ispitivanja i odgovarajući kriterijumi za cikle i njihove sklopove
21—24	Budimpešta	*ISO/TC 2	Vijci, navrtke i pribor
22—23	Stokholm	*ISO/TC 118/SC 3	Kompresori, pneumatski alati i mašine. Pneumatski alati i mašine
23—25	Berlin	*ISO/TC 44/SC 8	Varenje. Materijal za plinsko varenje
24—25	Keln	*ISO/TC 149/SC 2	Cikli. Dimenzionalna standardizacija elemenata. Ispitivanje i kriterijumi performansi elemenata i podsklopova
28—30	Ženeva	*STACO	Stalni komitet za proučavanje principa standardizacije
	SSSR	*ISO/TC 10/SC 4	Crteži. Šematsko prikazivanje u oblasti kinematike
	Stokholm	*ISO/TC 22/SC 12 *ISO/TC 22/SC 22	Drumska vozila. Usporači Drumska vozila. Motocikli
	Beč	*ISO/TC 23/SC 3 *ISO/TC 27/SC 2 *ISO/TC 30 *ISO/TC 30/SC 3 *ISO/TC 30/SC 5 *ISO/TC 30/SC 8	Poljoprivredne mašine i traktori. Sigurnost i udobnost vozača Čvrsta mineralna goriva. Mrki ugljevi i ligniti Merenje protoka tečnosti u zatvorenim kanalima Merenje protoka tečnosti u zatvorenim kanalima. Ispitivanje oblasti brzina Merenje protoka tečnosti u zatvorenim kanalima. Elektromagnetni merači protoka Merenje protoka tečnosti u zatvorenim kanalima. Volumetrijska i težinska metoda merenja
	London	*ISO/TC 34/SC 5	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi. Mleko i mlečni proizvodi
	Pariz	*ISO/TC 34/SC 9	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi. Mikrobiologija
	London	*ISO/TC 34/SC 10	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi. Stočna hrana
	Filadelfija	*ISO/TC 135	Ispitivanje bez razaranja
	Filadelfija	*ISO/TC 135/SC 3	Ispitivanje bez razaranja. Metode ispitivanja akustikom
	Pariz	*ISO/TC 144	Sistemi za difuziju vazduha
	Pariz	*ISO/TC 144/SC 1	Sistemi za difuziju vazduha. Aerodinamička ispitivanja i predstavljanje karakteristika izlaznih otvora
	Pariz	*ISO/TC 144/SC 2	Sistemi za difuziju vazduha. Aerodinamička ispitivanja i predstavljanje karakteristika uređaja sa visokim pritiscima i brzinama, sa niskim pritiscima i brzinama, prigušivača i ventila
April/Maj			
	Moskva	*ISO/TC 20/SC 2 *ISO/TC 20/SC 3	Aero i kosmonautika. Zakovice za avijaciju Aero i kosmonautika. Simboli za mehaniku leta
	London	*ISO/TC 70/SC 7	Motori sa unutrašnjim sagorevanjem. Ispitivanje filtera za ulja
Maj			
12—14	Pariz	ISO/TC 83/SC 4	Gimnastičke sprave i sportska oprema. Smučke
12—16	London	*ISO/TC 22	Drumska vozila
12—16	Vašington	*ISO/TC 97/SC 10	Računska mašina i obrada informacija. Magnetski diskovi
13—16	Berlin	*ISO/TC 97/SC 2	Računske mašine i obrada informacija. Skupovi znakova i kodiranje

15—16	Stokholm	*ISO/TC 70/SC 1	Motori sa unutrašnjim sagorevanjem. Definicije
26—30	Belgija	*ISO/TC 17/SC 12	Čelik. Vruće valjani i hladno obrađeni čelični limovi, trake i koturovi i čelični limovi kontinualno pocinkovani vrućim postupkom
28—30	Pariz	*ISO/TC 38/SC 19 *ISO/TC 20/SC 10	Tekstil. Otpornost tekstila prema dejstvu vatre Aero i kosmonautika. Cevi, cevne spojke i odgovarajuće zaptivke za vazduhoplove
	Pariz	*ISO/TC 41/SC 1	Remenice i remenje (uključivši klinasto remenje). Klinasti remeni i remenice za njih
	Pariz	*ISO/TC 89	Ploče vlaknatice
	Stokholm	*ISO/TC 94/SC 11	Lična zaštitna sredstva. Zaštitna odeća i sprema. Odeća za zaštitu od dejstva hemijskih proizvoda
		*ISO/TC 95/SC 9	Kancelarijske mašine. Presentiranje dokumenata, razmaci između redova i praznina između znakova
		*ISO/TC 97/SC 8	Računske mašine i obrada informacija. Numeričko upravljanje mašinama
	Budimpešta	*ISO/TC 147	Čistoća vode
	„	*ISO/TC 147/SC 1	Čistoća vode. Terminologija
	„	*ISO/TC 147/SC 2	Čistoća vode. Fizičke, hemijske, biohemijske metode
	„	*ISO/TC 147/SC 4	Čistoća vode. Mikrobiološke metode
	„	*ISO/TC 147/SC 5	Čistoća vode. Biološke metode
	„	*ISO/TC 147/SC 6	Čistoća vode. Uzimanje uzoraka (opšte metode)
	Ženeva	*INFCO	Stalan komitet za proučavanje naučne i tehničke informacije iz oblasti standardizacije
		*CERTICO	Komitet za sertifikaciju

Maj/Jun

	Berlin	*ISO/TC 93/SC 1 *ISO/TC 114 *ISO/TC 128	Skrob (njegovi derivati i sporedni proizvodi) Časovničarstvo Aparatura, cevi i fitinzi od stakla
--	--------	---	--

Jun

2 i 6	London	*ISO/TC 38	Tekstil
3—5	Rim	*ISO/TC 28/SC 3	Proizvodi nafte. Statička merenja nafte
4	London	*ISO/TC 38/SC 8	Tekstil. Fizikalna ispitivanja tkanina i terminologija tkanina
4—5	London	*ISO/TC 38/SC 14	Tekstil. Ispitivanje vodopropustljivosti materijala
4—5	London	*ISO/TC 44/SC 6	Varenje. Oprema za elektrootporno zavarivanje
4—6	Pariz	*ISO/TC 8/SC 8	Brodogradnja. Brodska okna
9—12	Italija	*ISO/TC 52/SC 1	Hermetičke limenke za životne namirnice. Limenke za opštu upotrebu
9—3	Filadelfija	*ISO/TC 102/SC 3	Železne rude. Fizikalna ispitivanja
10—12	Pariz	*ISO/TC 23/SC 6	Poljoprivredne mašine i traktori. Oprema za zaštitu letine
11—13	Pariz	*ISO/TC 153/SC 2	Ventili za opštu upotrebu. Rad sa aktuatorima
12—13		ISCA	Međunarodni komitet za pitanja široke potrošnje iz oblasti standardizacije
15—19	Kanada	*ISO/TC 17/SC 11	Čelik. Čelični odvijci
16—20	Vašington	*ISO/TC 97/SC 1	Računske mašine i obrada informacija. Terminološki rečnik
18—21	Brisel	*ISO/TC 94/SC 9	Lična zaštitna sredstva. Zaštitna odeća i oprema. Nezapaljiva odeća
23—25	Holandija	*ISO/TC 131/SC 7	Hidraulični sistemi i njihovi organi. Elementi za zaptivanje
23—27	Berlin	*ISO/TC 97/SC 12	Računska mašina i obrada informacija. Magnetna traka za registrovanje merenja
24—26	London	*ISO/TC 8/SC 1	Brodogradnja. Korito, armatura za korito i uređaji na palubi
	Pariz	*ISO/TC 22/SC 8	Drumska vozila. Osvetljenje i signalizacija
	Stokholm	*ISO/TC 22/SC 9	Drumska vozila. Dinamika vožnje i ponašanje na putu
		*ISO/TC 22/SC 16	Drumska vozila. Zaštita od požara
	Pariz	*ISO/TC 23/SC 1	Poljoprivredne mašine i traktori. Terminologija
	Pariz	*ISO/TC 23/SC 10	Poljoprivredne mašine i traktori. Oprema za transport i manipulaciju
		*ISO/TC 23/SC 13	Poljoprivredne mašine i traktori. Motorna baštenska oprema

		*ISO/TC 28/SC 4	Proizvodi nafte. Klasifikacije i specifikacije
		*ISO/TC 39/SC 2	Mašine alatke. Uslovi ispitivanja
SSSR		*ISO/TC 55	Rezana građa i trupci za rezanje
SSSR		*ISO/TC 55/SC 1	Rezana građa i trupci za rezanje. Metode ispitivanja fizikalnih i mehaničkih svojstava drveta
SSSR		*ISO/TC 55/SC 2	Rezana građa i trupci za rezanje. Rezana građa četinara
SSSR		*ISO/TC 55/SC 3	Rezana građa i trupci za rezanje. Rezana građa liščara
		*ISO/TC 55/SC 4	Rezana građa i trupci za rezanje. Trupci za rezanje četinara
Otava		*ISO/TC 68	Standardizacija u oblasti bankarstva
		*ISO/TC 73	Pitanja široke potrošnje
SSSR		*ISO/TC 104/SC 1	Konteneri za transport robe. Dimenzije, tehnički uslovi i ispitivanje. Konteneri za opštu upotrebu serije 1 i 2
Filadelfija		*ISO/TC 107/SC 2	Metalne i druge neorganske prevlake. Principi kontrole i koordinacije metoda ispitivanja
Filadelfija		*ISO/TC 107/SC 3	Metalne i druge neorganske prevlake. Elektrolitičke prevlake
Filadelfija		*ISO/TC 107/SC 7	Metalne i druge neorganske prevlake. Ispitivanje korozije metalnih prevlaka
Frankfurt		*ISO/TC 117/SC 3	Industrijski ventilatori. Ispitivanje ventilatora na mestu primene
Ženeva		PR	V PR — konferencija
Jun/Jul			
30—4	London	*ISO/TC 97/SC 11	Računske mašine i obrada informacija. Magnetne trake za računare
Juli			
		*ISO/TC 22/SC 1	Drumska vozila. Uređaj za paljenje
II Kvartal			
		*ISO/TC 1/SC 4	Navoji. Kontrola
		*ISO/TC 3/SC 3	Tolerancije. Prostorna merenja
		*ISO/TC 5/SC 5	Metalne cevi i fitinzi. Fitinzi (izuzev od livenog gvožđa)
		*ISO/TC 10/SC 6	Crteži. Crteži u mašinstvu
		*ISO/TC 17/SC 9	Čelik. Pokalaisani
SAD		*ISO/TC 17/SC 10	Čelik. Čelici za posuđe pod pritiskom
		*ISO/TC 20/SC 1	Aero i kosmonautika. Električne instalacije za letelice
SSSR		*ISO/TC 20/SC 8	Aero i kosmonautika. Osvetljenje i signalizacija
Japan		*ISO/TC 22/SC 21	Drumska vozila. Električna drumska vozila
SAD		*ISO/TC 31	Gume, naplaci i ventili
		*ISO/TC 59/SC 1	Zgradarstvo. Modularna koordinacija
London		*ISO/TC 70/SC 4	Motori sa unutrašnjim sagorevanjem. Ispitivanje
London		*ISO/TC 70/SC 5	Motori sa unutrašnjim sagorevanjem. Regulisanje torzione vibracije i specijalni zahtevi
		*ISO/TC 95/SC 12	Kancelarijske mašine. Trake i kalemi
Poljska		*ISO/TC 96	Dizalice i drugi uređaji za dizanje i odgovarajuća sprema za ekskavatore
Poljska		*ISO/TC 96/SC 1	Dizalice i drugi uređaji za dizanje i odgovarajuća oprema za ekskavatore. Postupak konstruisanja
Poljska		*ISO/TC 96/SC 2	Dizalice i drugi uređaji za dizanje i odgovarajuća oprema za ekskavatore. Terminologija
Poljska		*ISO/TC 96/SC 3	Dizalice i drugi uređaji za dizanje i odgovarajuća oprema za ekskavatore. Izbor kablova
Poljska		*ISO/TC 96/SC 4	Dizalice i drugi uređaji za dizanje i uređaji za ekskavatore. Metode ispitivanja
		*ISO/TC 97/SC 3	Računske mašine i obrada informacija. Raspoznavanje znakova
		*ISO/TC 101	Transporteri i elevatori
SSSR		*ISO/TC 104/SC 3	Konteneri i transport robe. Dimenzije, tehnički uslovi i ispitivanje. Konteneri serije 3
		*ISO/TC 110	Vozila unutrašnjeg transporta
		*ISO/TC 119/SC 2	Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanja praha (uključujući praškove za tvrde metale)

	Pariz	*ISO/TC 130 *ISO/TC 130/SC 1 *ISO/TC 146 *ISO/TC 154/SC 1	Tehnologija grafičke industrije Tehnologija grafičke industrije. Terminologija Čistoća vazduha Dokumenti, osnovni podaci u administraciji, trgovini i industriji
Jul/Avgust			
	Danska	*ISO/TC 150/SC 1	Inplanti za hirurgiju. Ortopedska hirurgija
Avgust			
	Moskva	*ISO/TC 127/SC 1	Mašine za zemljane radove. Metode ispitivanja performanen mašina
	Moskva	*ISO/TC 127/SC 2	Mašine za zemljane radove. Sigurnosni uslovi i ljudski faktori
	Moskva	*ISO/TC 127/SC 3	Mašine za zemljane radove. Eksploatacija i održavanje
	Moskva	*ISO/TC 127/SC 4	Mašina za zemljane radove. Komercijalna nomenklatura, klasifikacija i performanse
Septembar			
8—9	Stokholm	*ISO/TC 123/SC 2	Klizna ležišta. Materijali, njihove osobine i karakteristika — uključivši mazivo
9—11	Stokholm	*ISO/TC 123	Klizna ležišta
16—18	Ženeva	*ISO/Council	Savet
20—27	Pugnocheuso	*ISO/TC C 1	Plastične mase
22—26	Cirih	*ISO/TC 35	Boje i lakovi
22—26	Rotterdam	*ISO/TC 121	Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu
	SAD	*ISO/TC 22/SC 6 *ISO/TC 28/SC 1	Drumska vozila. Težine i dimenzije Proizvodi nafte. Terminologija
	Beč	*ISO/TC 69 *ISO/TC 123/SC 3 *ISO/TC 123/SC 4	Primena statističkih metoda Klizna ležišta. Dimenzije i tolerancije Klizna ležišta. Metode proračuna kliznih ležišta
	SSSR	*ISO/TC 132/SC 1	Sfera legure. Uzimanje uzoraka
	Seatle	*ISO/TC 139	Furnirske ploče
	Seatle	*ISO/TC 151	Ploče iverice
III Kvartal			
		*ISO/TC 85/SC 4 *ISO/TC 108/SC 2	Nuklearna energija. Radioizotopi Mehaničke vibracije i udari. Merenje i određivanje mehaničkih udara i vibracija koje se odnose na mašine, drumska vozila i konstrukcije
Septembar/Oktobar			
		*ISO/TC 95/SC 4 *ISO/TC 95/SC 5	Kancelarijske mašine. Mašine za umnožavanje i reprodukciju Kancelarijske mašine. Mašine za diktiranje

informacije ISO

U ovoj rubrici objavljuju se stručne i druge informacije iz informativnog biltena Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO).

standardi obezbeđuju dobru ekonomiju

Olle Sturen, generalni sekretar organizacije ISO

Svako ko se bavio izradom i primenom standarda, naći će vrlo lako listu preimućstva standardizacije. Standardi obezbeđuju zaštitu i sigurnost na radu i u našim domovima. Standardi omogućuju—obezbeđuju konfor i pogodnost u našem svakodnevnom poslu. Standardi obezbeđuju zajednički tehnički jezik, preko usaglašene terminologije i metoda ispitivanja. Ukratko, standardi čine život lakšim i boljim.

Na međunarodnom polju, standardizacija gradi mostove između naroda, država i kontinenata. Međunarodni standardi olakšavaju naše kontakte preko granica; oni obezbeđuju neprocenjivi alat za komuniciranje na svakom mestu i na svim nivoima.

Ovo je prava istina i prava suština.

Ovu poruku treba početi isticanjem jednog posebnog aspekta standardizacije, i to onog aspekta koji je koren našeg sveukupnog rada na standardima. Standardi obezbeđuju **dobru ekonomiju** za pojedinca, za preduzeća, za državu i za ceo svet.

OGRANIČENI IZVORI

Nedavna lekcija nas je poučila da se mora biti više racionalan odnosno manje rasipan u korišćenju ograničenih prirodnih izvora naše planete — bakra, nikla, gvožđa, nafte itd. Stručnjaci su nas upozorili da neki od ovih prirodnih izvora mogu biti iscrpljeni pre kraja ovog veka, ako nastavimo da ih eksploatišemo na dosadašnji način.

Standardizacija, naravno, nema magični štapić, ali ona igra najkorisniju ulogu u pomoći za bolje iskorišćenje ljudskog napora i materijala. Standardizacija nije neophodna samo za nova ulaganja. Ona često donosi znatne koristi sa malim ulaganjem ili bez ulaganja. Rizikujući uprošćavanje kompleksnih problema, standardizacija može biti posmatrana kao primena zdravog razuma.

Pri korišćenju standarda možemo izvući znanja i iskustva od drugih. Mi možemo izbeći pravljenje greški, i možemo koristiti ranijim radom na drugim mestima. To je racionalizacija i nesumnjivo dobra ekonomika.

Ovo je bilo nedavno istaknuto, međutim potpuna ekonomska korist međunarodne standardizacije može samo biti realizovana ako ISO bude proizveo više standarda za proizvode, a to je izazov 1975.

Do sada, tehnički rad ISO uglavnom je bio koncentrisan na razvijanju fundamentalnih aspekata standardizacije: terminologije i metoda ispitivanja. Ovo je relativno lako, jer činjenica je da je 90% svih objavljenih međunarodnih standarda ISO praktično prihvaćeno jednoglasno.

Danas, međutim, u porastu je pritisak na ISO da se uhvati u koštac sa mnogo težim problemom traženja međunarodne

saglasnosti na standardima za proizvode na području tradicionalno vezanim za nacionalne organizacije za standardizaciju. Zahtevi za međunarodne standarde proizvoda dolaze iz raznih pravaca, najviše od vlada, višenacionalnih preduzeća (multinacionalnih kompanija) i udruženih potrošača. Zemlje u razvoju takođe pronalaze svoje potrebe za međunarodnim standardima za proizvode, kao osnovu za razvijanje njihove trgovine.

Mora biti, međutim, jasno da je izrada međunarodnih standarda za proizvode mnogo teži zadatak, pošto bi oni u nekim slučajevima mogli zameniti šarolikost u širokorasprostranjenosti i dobro postavljenoj praksi u trgovini i zanatstvu. Ukratko, to je poziv za više iskrenih obaveza na međunarodnom radu svih zainteresovanih strana.

AKTIVNIJA ULOGA

Kada napuštamo 1974. godinu vredno je istaći da ISO danas igra daleko aktivniju ulogu u međunarodnom komuniciranju, gde je organizacija poznata kao međunarodna specijalizovana agencija za standardizaciju.

Zaista ISO je na samom vrhu između tri svetske međunarodne nevladine organizacije. Merilo su česta priznanja Ujedinjenih Nacija i njenih specijalizovanih agencija.

U 1974. šest novih zemalja vezano je za ISO: Albanija, Bangladeš i Jamajka kao stalni članovi, Kamerun, Ekvador i Obala Slonovače kao dopisni članovi.

Ovi novi članovi ISO povećali su broj članova nacionalnih organizacija za standardizaciju na 79 zemalja. Broj članova za poslednjih 10 godina je dupliran.

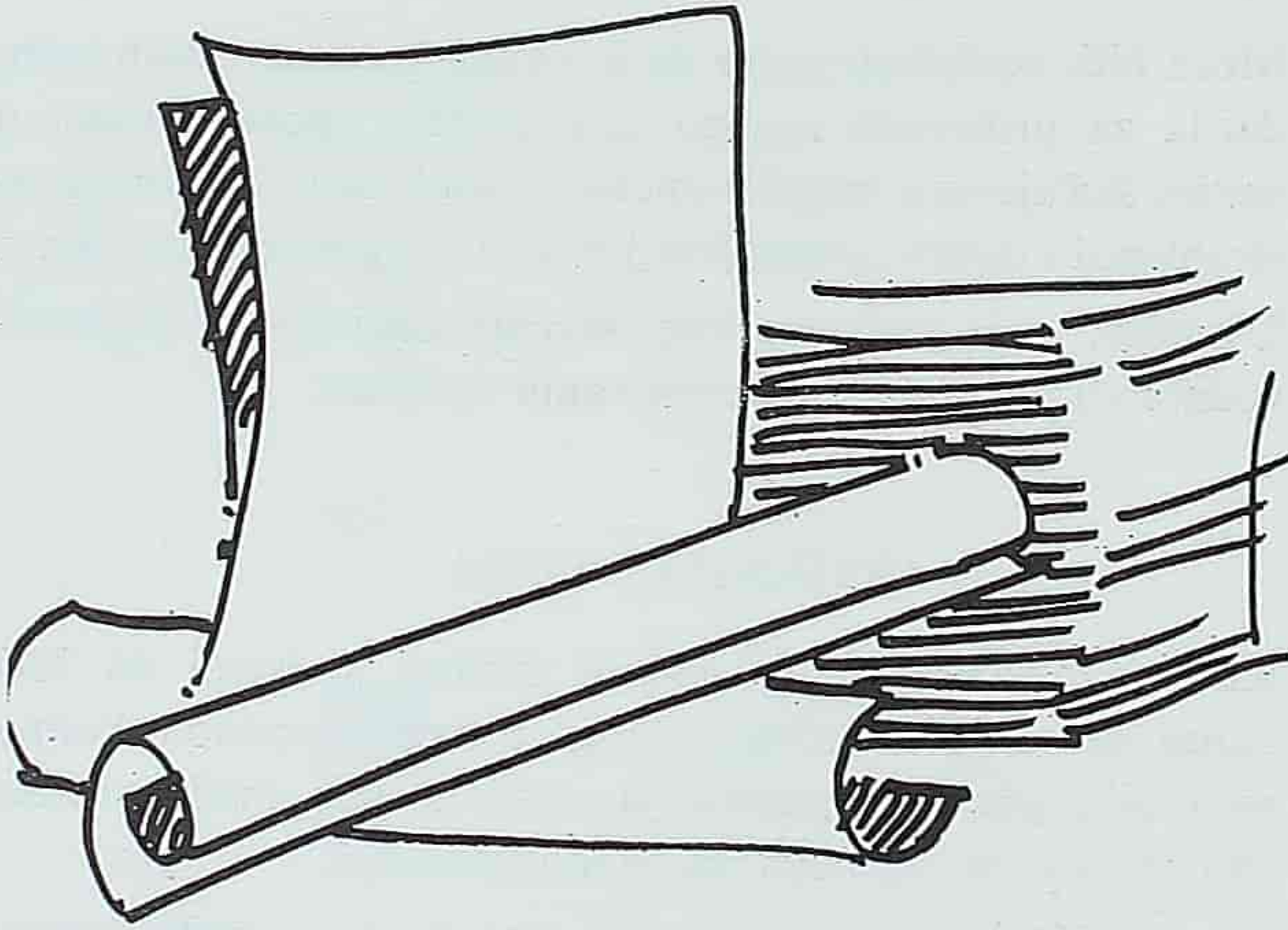
Međutim, povećani broj članova samo je jedan od indikatora činjenice da se ISO razvio u pravu Međunarodnu organizaciju.

Učešće u tehničkom radu ISO je intenzivnije nego ikad; u ISO komitetima za tekstil, građevinarstvo, pitanje potrošača i gume, nekih 50 članova učestvuju više nego aktivno i prosečan broj članova po komitetu je u stalnom porastu. Drugi indikator je pomeranje u trendu skoro svih ISO-zasedanja u Zapadnoj Evropi. U periodu 1972. godine samo 36 ISO zasedanja održano je van Zapadne Evrope, a u 1974, dve godine kasnije, broj zasedanja povećan je na 102.

Poslednjih 10 godina, ISO je napravio izvanredan korak, iznad svih očekivanja. ISO, danas, objavljuje godišnje toliko međunarodnih standarda koliko u toku prvih 17 godina, ali još mnogo treba da bude urađeno. Gledano unapred, očekujemo aktivnije učešće povećanog broja članova ISO, proširivanje lokacije ISO zasedanja i ISO tehničkih sekretarijata i širu primenu postojećih sporazuma.

ujedinjene nacije usvajaju ISO-formate papira

Ujedinjene nacije su objavile svoju nameru da, u interesu efikasnosti i ekonomičnosti, usvoje međunarodni standard koji se odnosi na formate papira za svu dokumentaciju, papir za prepisku i uopšte za celokupnu primenu u svojim organizacijama. Generalni sekretar Ujedinjenih nacija Kurt Waldheim je doneo ovu odluku na osnovu detaljne studije više različitih kancelarija sekretarijata.

Ujedinjene nacije će verovatno prvo sprovesti potrebne izmene u svojim kancelarijama u Ženevi. Uvođenje ovoga formata će se izvršiti postepeno, u zavisnosti od snabdevanja papirom, zatim zamena štamparskih mašina, kancelarijskog papira itd.

Formati ISO, poznati pod imenom serija A, predstavljaju osnovu za nacionalne standarde širom sveta. U stvari, Severna Amerika je jedini značajniji izuzetak, mada se jedan veliki broj američkih preduzeća nalazi u toku prihvatanja ISO standarda.

Mada je veliki broj institucija Ujedinjenih nacija («Evropska ekonomska komisija», «Međunarodna agencija za atomsku energiju», «Konferencija Ujedinjenih nacija za trgovinu i razvoj», «Organizacija međunarodne civilne avijacije», «Poštanska unija», «Međunarodna organizacija rada», «Međunarodna unija za telekomunikacije»), već usvojio ISO formate za zaglavlja na pismima i formularima i, u izvesnim slučajevima, za sve svoje publikacije, same Ujedinjene nacije su se tradicionalno usaglasile sa američkom praksom, iz prostog razloga što je sedište Ujedinjenih nacija u Njujorku.

Zašto je toliko važno da se racionaliziraju formati papira? Zašto ne bi svaka organizacija koristila za svoje komercijalne i administrativne poslove oblike i formate papira koji su joj pogodni? Zašto ne bismo mogli pomoću nestandardnog

formata papira uvesti malo mašte u monotoniju pismenih izveštaja i memoranduma?

Odgovor je prost: neprimenjivanje ISO formata je vrlo skupo kako u pogledu novca tako i u pogledu vremena i izgubljenog truda. Postoje još i drugi bolji načini da se ovo objasni.

Postojanje različitih standarda u ovom području predstavlja izvor teškoća za sve zainteresovane. Standardizovani formati imaju direktni uticaj na mere za pribor za razvrstavanje kao što su korice knjiga, registratori, regali, fijke za kancelarije itd. Osim toga mnogobrojni tehnički problemi koji su u vezi sa ovim smanjuju efikasnost i stvaraju dodatne nepotrebne troškove.

U svome pismu od januara 1973. godine upućenom Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, Olle Struen, Generalni sekretar ISO piše:

»Ja sam uveren da će se Ujedinjene nacije neizbežno suočiti ranije ili kasnije sa ovim problemom. Pošto ovde nije u pitanju takva vrsta problema koji se može malo po malo rešavati na zadovoljavajući način, ja želim da ukažem na potrebu da najozbiljnije ispitajte mogućnost da se blagovremeno usvoje u svim organizacijama Ujedinjenih nacija, standardizovani ISO-formati papira«.

Uvođenje ISO formata papira verujemo doneće Ujedinjenim nacijama uštedu od stotine hiljada dolara godišnje. Primenom ISO formata papira Kraljevski institut britanskih arhitekata uspeo je da smanji broj formata koje je primenjivao u svojim publikacijama od 37 na samo 4. Takođe se zna da je IBM u Velikoj Britaniji ostvario uštedu od 14% na troškovima.

Iz jedne studije Federalne kanadske vlade konstatovano je da se »izrada, obrada i raspodela dopisa može smatrati jednim od najskupljih i najdužih procesa savremene uprave. Bez standardizacije broj formata papira bi se umnožio prekomerno.

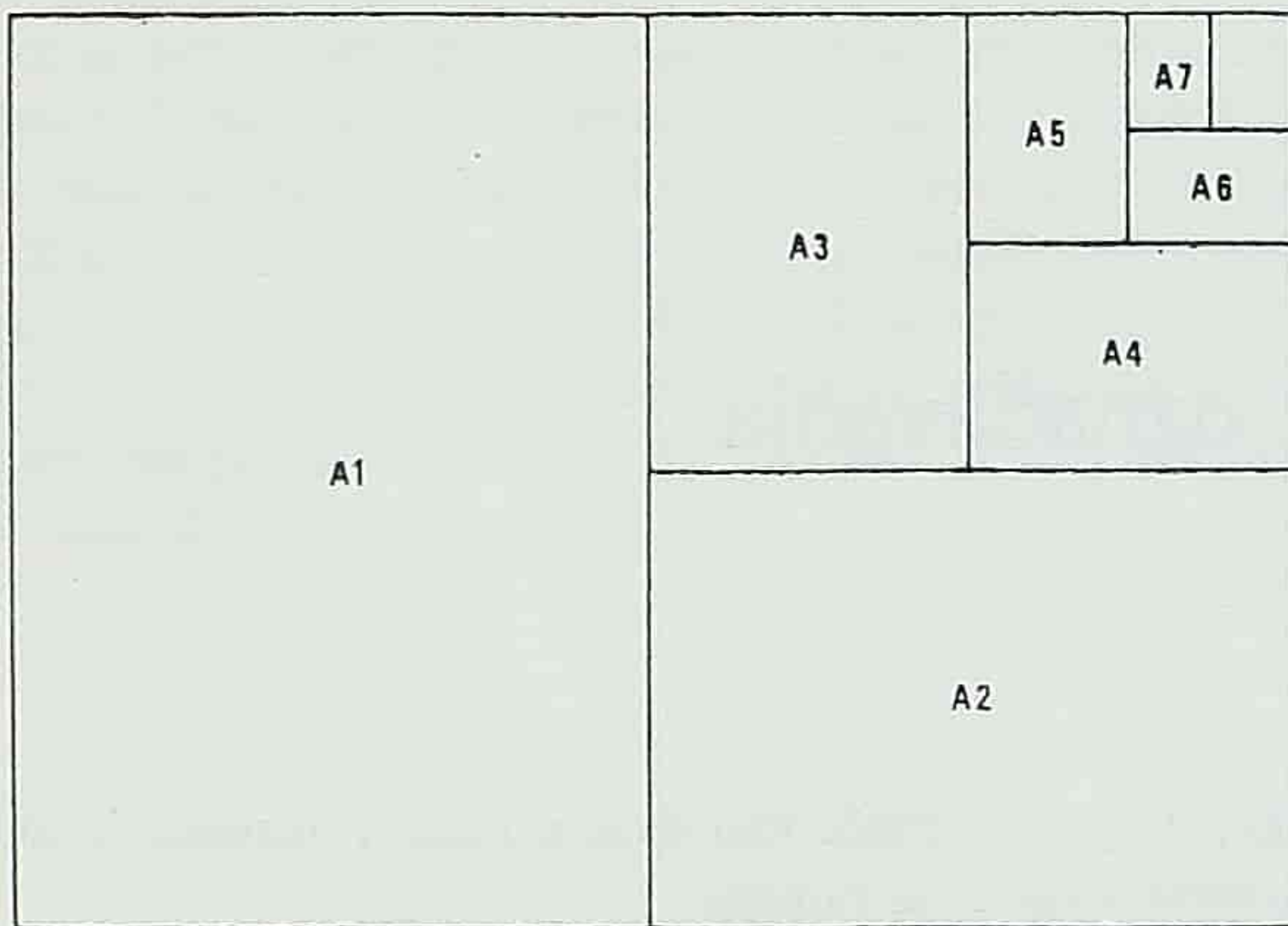
Kao i svi ISO međunarodni standardi i standard za formate papira ima za cilj da:

- štedi vreme,
- štedi rad i
- štedi novac.

Šta je to serija A-ISO formata papira?

Serija A-ISO, koja se zasniva na principu logaritma daje racionalan i praktičan raspored 11 formata označenih brojevima od A0 (A nula) do A10. Osnovni format A0 ima površinu 1 m² i mere 841 mm × 1189 mm. Kada se ovaj format presavije na dva dela, dobije se format A1. Format

A4, (mere 210 mm × 297 mm) dobija se kada se A0 izdela četiri puta. Proces se nastavlja do A 10, do formata poštanske marke sa merama 26 mm × 37 mm:

Format A0 se deli na manje formate bez gubitaka papira. Postojeće preporuke ISO za formate papira:

- ISO/R 216 — Konačni formati papira za pisanje i izvesnih vrsta za štampanje
- ISO/R 478 — Papir. Dimenzije neopsečenog materijala za seriju A-ISO. Glavna ISO serija.
- ISO/R 479 — Papir. Sirovi formati. Označavanje tolerancije.
- ISO/R 593 — Papir. Dimenzije neopsečenog materijala za seriju ISO-A, dodatna serija.

Treba naglasiti sledeće:

— Dosijea za dopise moraju primati listove papira različitih veličina: iz ovoga proizilazi da bi bez standardi-

zovanih formata bilo mnogo gubitaka u prostoru kartoteke. Standardizacija omogućuje mnogo veći kapacitet skladišnog prostora.

— Usvajanjem ISO standarda postaju nepotrebni stari pojedinačni nazivi za različite formate papira.

— Proizvođač papira može da usmeri proizvodnju na samo jedan ili dva glavna formata, umesto na dvanaestak formata koji su još u primeni u nekim zemljama.

— Osim toga prodavac papira može da smanji broj vrsta formata koje mora da drži na skladištu na dva ili najviše tri, što doprinosi ogromno i ekonomičnosti i uštedi na prostoru za skladištenje.

— Štamparije mogu da obezbede bolje snabdevanje sa manje troškova. Troškovi skladištenja su smanjeni samim tim što je potrebno skladištiti samo najveće formate različitih vrsta papira a manji formati se dobijaju deobom do željenog formata.

— Sistem ISO omogućava lakše upoređivanje osnovnih težina različitih tipova papira što je vrlo važno za štamparije.

— Međunarodno usvojena standardna mikrofiša je format A 6 (105 mm × 148 mm). Pomoću ove fiše može se prenositi informacija iz jedne sredine u drugu, standardizovanim fokalnim dužinama uz minimalni utrošak vremena i rada.

— Standardizacija formata papira ne sputava slobodu umetnika. Projektanti su ustvari bili na čelu pokreta za uvođenje standardizacije.

Profesionalni grafički umetnici tvrde da sloboda primene bilo kod formata papira ne pomaže uopšte stvaralaštvu već ga čak sputava.

*ISO Press service, Ref. No. 264
14 Januar 1975.*

simbol za vazdušni tovar

Gornji simbol, usvojen u organizaciji ISO, označava kontener namenjen vazdušnom transportu. Objavljivanje međunarodnog standarda ISO 1496/VII označava novu značajnu etapu u razvoju međusobne zavisnosti transporta, čija najveća efikasnost zavisi od standarda, prihvaćenih na međunarodnom nivou, koji se odnose na dimenzije, konstruktivne kriterijume, ispitivanja, uređaje za rukovanje itd.

Danas, ogromne količine robe se transportuju oko zemljine kugle u kontenerima ISO, koji se mogu pretovarivati iz

vagona u drumska vozila i brodove. Veliki konteneri ISO mogu biti transportovani vazdušnim putem zahvaljujući dostignućima u gradnji gigantskih transportnih aviona.

Avioni su izloženi promenama pri kretanju (ubrzanju i usporenju), kako na zemlji tako i u letu. Na zemlji, promene pri kretanju dolaze od različitih mogućnosti u pogledu rasporeda tereta, kretanja točkova aviona, stanja površine staze za poletanje i staza za rulanje, funkcionisanja amortizera, elastičnosti čitave konstrukcije, potiska, promena položaja, kočenja, relativne brzine vetra itd.

U vazduhu, ove promene pri kretanju dolaze od mnogobrojnih različitih uticaja, navedenih gore, kao i od promene visine i brzine, ljuljanja, poniranja i bočnog zanošenja.

Ovo su samo neki od niza uticaja koji su uzeti u obzir prilikom izrade standarda ISO 1496/VII. Ovaj standard utvrđuje osnovne tehničke uslove i propisuje ispitivanja kontenera ISO za vazdušni transport iz serija 1A, 1B, 1C i

1D, koji se jednovremeno mogu koristiti za drumski, željeznički i pomorski transport, i koji omogućuju pretovar. Simbol ISO se postavlja u gornji levi ugao uzdužne i poprečne strane kontenera. On mora biti visok najmanje 127 mm

(5 inča) i dugačak 355 mm (14 inča). Velika slova moraju biti visoka najmanje 76 mm (3 inča).

ISO News service, januar 1975.

dalji napredak ka svetskom sistemu označavanja veličina odeće

Tehnički komitet ISO za mere odeće preduzeo je dalje korake sa ciljem da razvije jednoobrazni sistem za označavanje veličina odeće. Grupa eksperata iz ovog komiteta postigla je sporazum po predlogu međunarodnih standarda koji obuhvataju označavanje veličina glavnih delova odeće, osim sledećih vrsta odeće:

- kapa,
- pletenih proizvoda,
- steznika,
- čarapa i
- rukavica.

Predložene standarde treba da prihvate i odobre sve zainteresovane članice ISO organizacije pre nego što budu publikovani kao službeni ISO međunarodni standardi.

Čvor problema nije toliko u tome što se propisi veličina razlikuju od zemlje do zemlje, već što ti propisi prikrivaju postojanje fundamentalno različitih metoda koje se koriste za određivanje pojedinih telesnih mera i različit princip od strane proizvođača odeće s obzirom na intervale veličina. Dok jedan proizvođač košulja, na primer, tumači dužinu rukava kao meru između vratnog pršljena i zglobne kosti

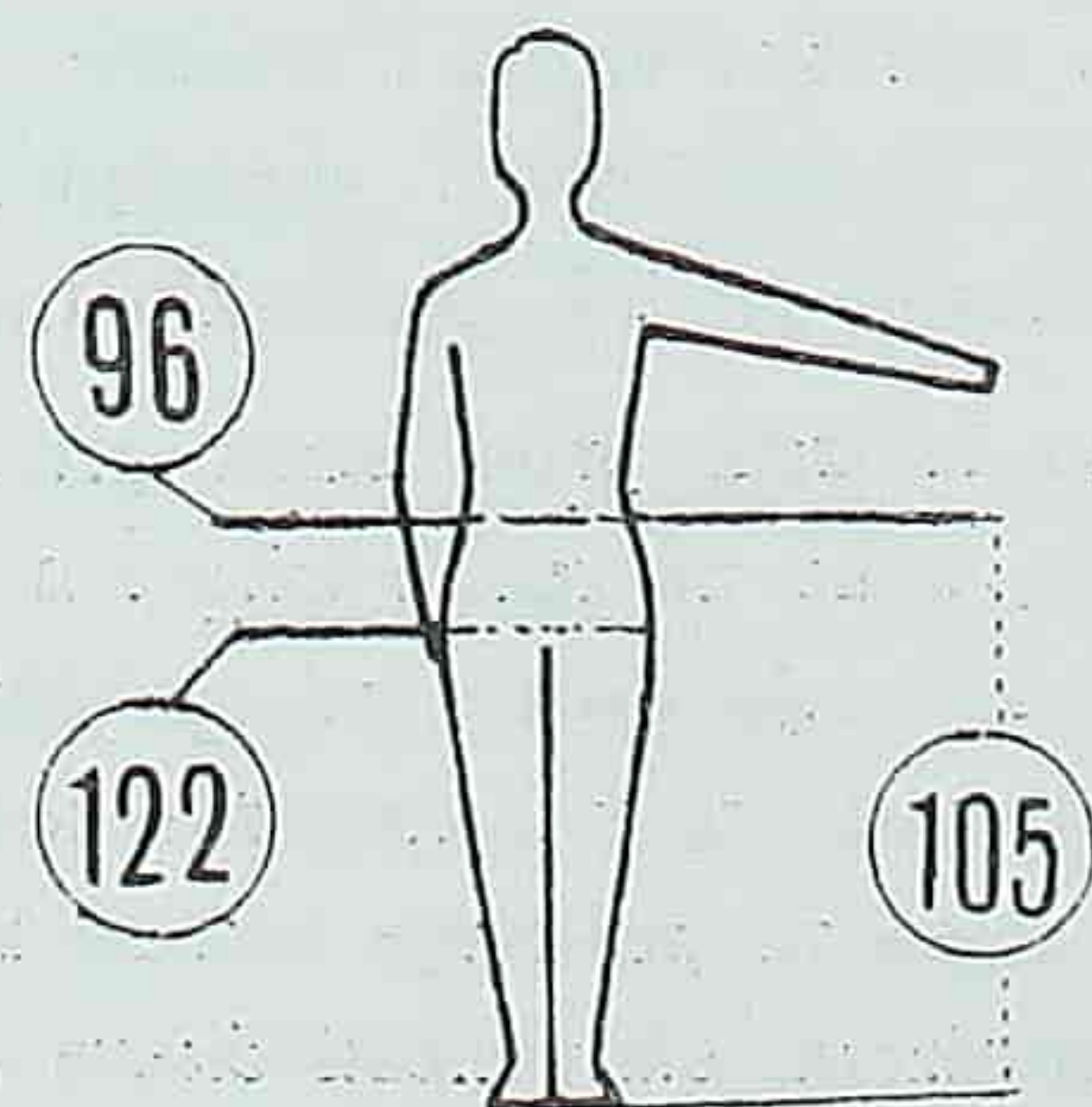
šake, drugi to tumače kao dužinu rukava merenog između manšete i ruba na ramenu.

Dodatne teškoće manifestuju se i zbog visine uzrasta i stasa tela stanovnika u raznim delovima sveta sa, recimo, Japancima na jednom kraju i Skandinavcima na drugom kraju.

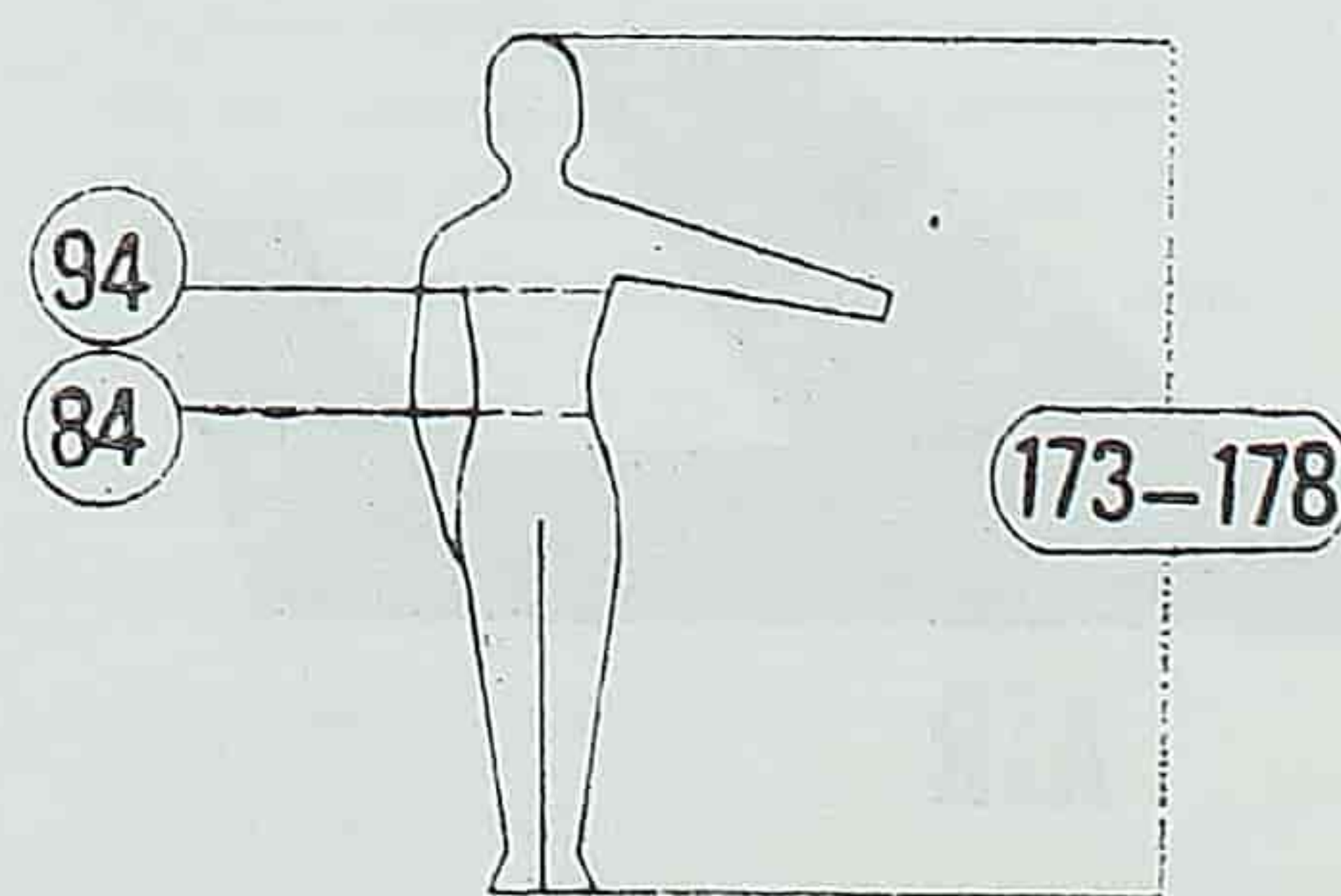
Drugi aspekt koji je izbio na površinu iz pregleda datog od strane sekretarijata ISO TC 133, odnosi se na promenljivost odnosa grudi i bokova kod žena.

Vodeći računa o ovim razlikama u obliku tela, proizvođači koji rade prema britanskim standardima za mere odeće dozvoljavaju da mere bokova budu od 1 do 9 cm veće u odnosu na mere grudi. U Saveznoj Republici Nemačkoj, međutim, mere bokova mogla bi biti za 2 cm manje u odnosu na mere grudi, za vitku osobu odnosno osobu uzanih bokova i do 12 cm veće za osobu punih bokova, a u Novom Zelandu ova razlika iznosi 5 cm za vitku osobu i 15 cm za puniju osobu.

Prema tome, na ovaj način često je nemoguće naći pravi odnos veličina primenjenih u jednoj zemlji u odnosu na veličine primenjene u drugoj zemlji. Često ove razlike mogu da se pokažu i između pojedinih proizvođača odeće u jednoj zemlji.

- 96 — označava da je obim pojasa telesna mera i iznosi 96 cm,
- 122 — označava da je obim bokova telesna mera i iznosi 122 cm,
- 105 — označava da je visina od stopala do pojasa telesna mera i iznosi 105 cm.

- 94 — označava da je obim preko grudi telesna mera i iznosi 94 cm,
- 84 — označava da je obim pojasa telesna mera i iznosi 84 cm,
- 173—178 — označava da je visina uzrasta telesna mera i iznosi od 173 do 178 cm.

Predloženi ISO sistem, od koga se očekuje da eventualno zameni sve ostale sisteme označavanja odeće, bazira se na merama golog tela, u cm, i ove mere postaju kontrolne mere figure kojoj bi odeća trebalo da odgovara, nezavisno od mode koja vlada ili stila odeće.

Ako se širom sveta postigne sporazum u duhu ovih načela, ljudi svih nacionalnosti, uzrasta i stasova biće podstaknuti da zabeleže svoje osnovne kontrolne dimenzije tela, npr. dužinu ruke, obim vrata, obim preko grudi, obim ispod grudi, itd., — po kojima će lako moći da prepoznaju odgovarajuću odeću uz pomoć piktograma, na primer za ženske pantalone prikazanog na slici 1, i za muški sako prikazanog na slici 2.

A šta će se konačno dogoditi sa starim brojevima tako propisanim?

Oni će verovatno biti zadržani za takve svrhe kao što su:

- za potrebe pri utvrđivanju narudžbina,
- za potrebe pri inventarisanju, itd. ili
- za potrebe pri prodaji na malo.

Razlika je međutim u tome što će propisani brojevi biti dodatna informacija univerzalno priznatom i primenjenom sistemu označavanja veličina odeće koji će otkloniti sadašnju zbrku i neprijatnosti za proizvođače odeće, prodavce na malo i krajnje korisnike-potrošače.

ISO-Bulletin 1/1975

pregled primljenih važnijih inostranih standarda

Ova rubrika obuhvata pregled važnijih inostranih standarda primljenih u standardoteci Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju. Stručnjaci, zainteresovane ustanove i preduzeća mogu da koriste ove standarde u samoj standardoteci Zavoda ili da izvrše nabavku. Za sva obaveštenja obratiti se Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju — Standardoteka, Beograd, Generala Ždanova br. 28.

BS — Velika Britanija
DIN — Zapadna Nemačka
UNI — Italija

DK 001.4:677.06:677.01 OD 40/74	Draft for Development. Definitions of some commonly used terms applied to textiles	DIN 47 600/B1. 3/74	„ Zuordnung der Verbindungsmuffen zu den papierisolierten Kabeln Zuordnung der Kupferverbindungsseile
DK 534.836.2.083 DIN 45 642/74	Messung von Verkehrsgeräuschen	DIN 47 600/B1. 4/74	Innerer Aufbau für papierisolierte Kabel
DK 536.512:542.2 BS 593/74	Laboratory thermometers	DIN 47 600/B1. 5/74	„ Montageanweisung für papierisolierte Kabel
DK 536.512:681.2—187.4 BS 5074/74	Short and long solid-stem thermometers for precision use	DIN 47 600/B1. 6/74	„ Zuordnung der Verbindungsmuffen zu kunststoffisolierten Kabeln 0,6/1 kV
DK 614.891.1 UNI 7154/74 Parte 3a	Elmetti da lavoro. Elmetti speciali ininfiammabili	DIN 47 600/B1. 7/74	„ Innerer Aufbau für kunststoffisolierte Kabel 0,6/1 kV
DK 615.472.3 BS 2982/74	Scalpels with detachable blades	DIN 47 606/74	Verbindungsmuffen aus Metallguss für Starkstromkabel mit einzelnen geschirmten Adern von 10 kV bis 30 kV. Schutzmuffen
DK 62—214—434.1:621.3 DIN 41 116 Blatt 2/74	Zylindrische Metallgehäuse für die Elektrotechnik mit Ventilkammer fliessgepresst	DK 621.365:697.278 DIN 44 572/B1. 4/74	Elektrische Raumheizgeräte. Speicherheizgeräte mit steuerbarer Wärmeabgabe. Bemessung für Räume
DK 62—777:628.975:792.02 DIN 56 932/74	Theatertechnik, Bühnenbeleuchtung. Bezeichnungsschild von Leuchten für die Sicherheitsbeleuchtung	DK 621.37/.39:621.316.8 BS E9110/74	Harmonised system of quality assessment for electronic components: Generic specification for fixed resistors
DK 621.315.684:621.3.027.2 DIN 46 260/B1. 1/74	Bolzenklemmen für Niederspannung. Zusammenstellung	DK 621.382.2/.3:621.3.049.7—111:001.4 DIN 41 855/74	Halbleiterbauelemente und integrierte Schaltungen. Arten und allgemeine Begriffe
DIN 46 260/B1. 2/74	„ Stückliste	DK 621.643.23:621.882.082.22 UNI 3824/74	Tubi senzy saldatura e saldati di acciaio non legato per filettature gas. Tubi serie normale
DIN 46 262/B1. 1/74	„ Isolatoren	UNI 4148/74	„ Tubi serie media
DIN 46 262/B1. 2/74	„ Durchführungsbolzen	UNI 4149/74	„ Tubi serie pesante
DIN 46 262/B1. 4/74	„ Schellen, Scheiben, Unterlagen	DK 621.643.4 UNI 349/74	Raccordi di acciaio non legato, filettati gas. Manicotti
DK 621.315.687.22:621.315.3.022 DIN 47 600/B1. 1/74	Verbindungsmuffen aus Metallguss für Starkstromkabel bis 10 kV.		
	Schutzmuffen		
DIN 47 600/B1. 2/74	„ Innenmuffen		

- DK (621.646.2+621.646.5):669.35
BS 5154/74 Copper alloy globe, globe stop and check, check, and gate valves for general purposes
- DK 621.646.25:(669.13+669.14)
BS 5155/74 Cast iron and carbon steel butterfly valves for general purposes
- DK 621.646.5:669.14
BS 5157/74 Steel gate (parallel slide) valves for general purposes
- DK 621.65:662.94:665.75
DIN 24 220/B1. 1/74 Ölbrennerpumpen Anbaumasse für Nabenbefestigung
- DK 621.7.06:621.9.06
DIN 69 651/74 Werkzeugmaschinen. Klassifizierung der Werkzeugmaschinen für Metallbearbeitung. Nummernschema, Kennzahlenschlüssel für Maschinengattungen
- DK 621.791.019:620.179.152
UNI 7278/74 Gradi di difettosità nelle saldature testa a testa riferiti al controllo radiografico. Dimensioni, simboli ed esempi di applicazione
- DK 621.791.753.039:620.1
DIN 8569/B1. 1/74 Stabelektrodenhalter für das Metall-Lichtbogenschweißen. Größen. Anforderungen. Prüfung
- DK 621.798.14:661.185.6:648.58
BS 5167
EN 23/74 Packages for washing and cleaning powders (dimensions and volumes)
- DK 621.824.3:669.14—134:620.19:620.179.14
BS 5138/74 Magnetic particle flaw inspection of finished machined solid forged and drop stamped crankshafts
- DK 621.86.065.3—418
BS 3481: Part 3/74 Flat lifting slings. Part 3. Disposable flat lifting slings
- DK 621.882.1/.2:669.14:539.4
UNI 3740 Parte 3/74 Bulloneria di acciaio. Prescrizioni tecniche. Classi di resistenza e modalità di prova per viti
- DK 621.882.1/.6:669.14
UNI 3740 Parte 1/74 Bulloneria di acciaio. Prescrizioni tecniche Generalità
- DK 621.882.1/.6:669.14:620.113
UNI 3740 Parte 8/74 Bulloneria di acciaio. Prescrizioni tecniche. Collaudo
- DK 621.882.1/.6:669.14:621.357.7:621.794.62
UNI 3740 Parte 6/74 Bulloneria di acciaio. Prescrizioni tecniche. Rivestimenti galvanici e fosfatici
- DK 621.882.1/.6:669.14:621.753.1
UNI 3740 Parte 2/74 Bulloneria di acciaio. Prescrizioni tecniche. Categorie e tolleranze
- DK 621.882.1/.6:669.14:621.798
UNI 3740 Parte 9/74 Bulloneria di acciaio. Prescrizioni tecniche. Confezionamento
- DK 621.882.1/.6:669.14:658.782
UNI 3740 Parte 5/74 Bulloneria di acciaio. Prescrizioni tecniche. Contrassegno per l'identificazione
- DK 621.882.1/.6:669.14:669.58
UNI 3470 Parte 7/74 Bulloneria di acciaio. Prescrizioni tecniche. Rivestimenti di zinco a caldo
- DK 621.882.3:669.14:539.4
UNI 3740 Parte 4/74 Bulloneria di acciaio. Prescrizioni tecniche. Classi di resistenza e modalità di prova per dadi
- DK 621.9.005:621.3
BS 2771/74 Electrical equipment of machine tools. General purpose and mass production machines and their electronic equipment
- DK 621.928.9:620.1
DIN 24 184/74 Tupprüfung von Schwebstoffiltern
- DK 621.96:001.4
DIN 9870 B1. 1/74 Begriffe der Stanztechnik. Fertigungsverfahren und Werkzeuge. Allgemeine Begriffe und alphabetische Übersicht
- DK 622.233.5.051/.053
BS 4441 Part 3/74 Percussive rock-drilling bits, rods and stems. Part 3. Extension drilling equipments (rope threads)
- DK 624.014.25:621.791:621.753.1
DIN 8570 B1. 1/74 Freimasstoleranzen für Schweisskonstruktionen.
Längenmasse und Winkel
„ Form und Lage
- DK 624.131.537:624.137.2
DIN 4084 Beiblatt/74 Baugrund. Standsicherheitsberechnung bei Stützbauwerken beziehungsweise Böschungen zur Verhinderung von Gelände- beziehungsweise Böschungsbruch. Erläuterungen und Berechnungsbeispiele
- DK 624.151.5.042
DIN 4017 B1. 1/74 Bbl. Baugrund. Grundbruchberechnungen von lotrecht mittig belasteten Flachgründungen. Erläuterungen und Berechnungsbeispiele
- DK 629.73.06—7:003.62
BSI M 44/74 Identification of aircraft servicing, maintenance, ground handling and safety/hazard points

- DK 631.352.022
DIN 11 250/74 Landmaschinen. Mähklingen für Kreiselmäherwerke
- DK 66.023:621.642—181.1:621.753.1
BSI DD 42/74 Recommendations for dimensional tolerances for pressure vessels
- DK 66.076.5:621.642.17.02:669.14—46:621.791—52
BS 5045: Part 2/74 Transportable gas containers. Part 2. Steel containers up to 130 litres water capacity with automatically welded circumferential seams
- DK 665.7.033.2:620.1:543.426
DIN 51 418/74 Prüfung von Mineralöl-Kohlenwasserstoffen. Röntgenfluoreszenz-Analyse. Allgemeine Arbeitsgrundlagen
- DK 665.7.033.2:620 1:543.426:546.22
DIN 51 450 B1. 3/74 Prüfung von Mineralöl-Kohlenwasserstoffen. Bestimmung des Schwefelgehaltes. Bestimmen durch Röntgenfluoreszenz-Analyse
- DK 665.765:621.892.098:621.165
BS 489/74 Steam turbine oils
- DK 666.762.2—43:666.1.031.2/.6:66.043.1
BS 4966: Part 2/74 Silica refractories. Part 2. Refractories for use in glass melting furnaces
- DK 669.14.018.27—122.4:669—42
UNI 3871/74 Prodotti finiti di acciaio laminati a caldo. Tondi per molle. Dimensioni e tolleranze
- DK 669.14—42:669—122.4
UNI 6012/74 Prodotti finiti di acciaio laminati a caldo. Tondi in barre di uso generale.
Dimensioni e tolleranze
- UNI 6013/74 „ Quadri in barre di uso generale.
Dimensioni e tolleranze
- UNI 6014/74 „ Piatti in barre di uso generale.
Dimensioni e tolleranze
- DK 669.35.018.26
UNI 2527 Parte 1a/74 Leghe di rame da lavorazione plastica. Bronzi binari allo stagno. Composizione chimica
- UNI 2528 Parte 1a/74 „ Leghe speciali di rame. Composizione chimica
- DK 669.65'75'3
BS 5140/74 Pewter
- DK 674.05.001.4:621.9—187:621.941
BS 4361: Part 2: Section 13/74 Woodworking machines. Part 2. Accuracy tests. Section 13. Turning lathes
- DK 676.017:620.1:539.217
DIN 53 120 B1. 2/74 Prüfung von Papier und Pappe. Bestimmung der Luftdurchlässigkeit. Verfahren für mittlere Luftdurchlässigkeiten
- DK 677.022:001.4
DIN 60 916/74 Arbeitsvorgänge in der Zwirnerei
- DK 677.064:620.17
UNI 7275/74 Prove sui tessuti. Determinazione della resistenza a lacerazione al chiodo
- DK 677.1/.5:620.193.19:543.812
DIN 53 814/74 Prüfung von Textilien. Bestimmung des Wasserrückhaltevermögens von Fasern und Fadenabschnitten
- DK 677.721:669.14—426
UNI 1519/74 Designazione convenzionale delle funi di acciaio
- DK 678.031.001.33
BS 5123/74 ISO 2438/72 Synthetic rubber latices
- DK 678.4:620.1
UNI 7276/74 Elastomeri: Materie prime. Determinazione dell'olio di ricino nella gomma naturale grezza
- UNI 7277/74 Elastomeri: Prove su crudi e vulcanizzati. Determinazione colorimetrica del cobalto
- DK 678.5/.8
UNI 5635/74 Prove sulle materie plastiche.
Determinazione del modulo apparente di elasticità tangenziale in funzione della temperatura
- UNI 5640/74 „ Determinazione dell'indice di fluidità dei materiali termoplastici con plastometro ad estrusione
- DK 678.5/.8:620.193.2
DIN 53 387/74 Prüfung von Kunststoffen. Kurzprüfung der Wetterbeständigkeit. (Simulation der Freibewitterung durch gefilterte Xenonbogenstrahlung und Beregnung)
- DK 678.632.033.3
BS 771/74 Phenolic moulding materials
- DK 678.743.41—462:678.033
BS 5130/74 Polytetrafluoroethylene (PTFE) tube manufactured from granular powder
- DK 678.762.2—134.622
BS 3472/74 Styrene-butadiene rubber (SBR) Nonpigmented, emulsion polymerized, general purpose types (1500 series)

- DK 681.327.64—418:681.34
BS 5084: Part 4/74 Magnetic tape for instrumentation applications. Part 4. Analogue modes of recording
- DK 683.97—83:621.365.4:644.623
DIN 44 851 B1. 1/74 Elektrische Heisswasserbereiter. Geschlossene Durchlauferhitzer. Anschlusswerte
- DK 691.42—413—033.6:69.022:69.025.3
DIN 18 166/74 Keramische Spaltplatten
- DK 697:628.8:628.92/.93:631.22
DIN 18 910/74 Klima in geschlossenen Ställen. Wasserdampf- und Wärmehaushalt im Winter, Lüftung, Beleuchtung
- DK 698.3
UNI 6534/74 Vetrazioni in opere edilizie. Progettazione, materiali e posa in opera
- DK 712.423:711.558:796
DIN 18 035 B1. 4/74 Sportplätze. Rasenflächen. Anforderungen, Pflege, Prüfung
- DK 744.347:628.946:77:792.02
DIN 15 560 B1. 35/74 Scheinwerfer für Film, Fernsehen, Bühne und Photographie. Schablonen für Bühnenleuchten auf Beleuchtungsplänen
- DK 778.2:778.55
DIN 19 045 B1. 1/74 Steh- und Laufbild bei Lehr- und Heimprojektion. Betrachtungs- und Projektionsbedingungen
- DK 778.24:778.55
DIN 19 045 B1. 2/74 Steh- und Laufbild bei Lehr- und Heimprojektion. Bildwände
- DK 778.534.452/.453:771.531.352
DIN 15 807/74 Film 8 mm. Aussteuerung und Vollaussteuerung der Lichttonaufzeichnung bei Tonfilmen. Definition. Messung
- DK 778.534.48:778.534.425:778.533—52
DIN 15 970 B1. 2/74 Synchronisierung von Bild und Ton im Zweibandverfahren. Verwendung von Kassetten-Magnetbandgeräten. Auslösung durch Kontakte an der Laufbildkamera Steckvorrichtungen
- DK 778.534.48:778.534.425:778.553—52:681.846.7—52
DIN 15 970 B1. 3/74 Synchronisierung von Bild und Ton im Zweibandverfahren. Bild-Ton-Wiedergabe und Nachtvertonung. Einrichtungen am Laufbildprojektor und am Magnetbandgerät

HEMIJSKA INDUSTRIJA

ORGAN SAVEZA HEMIČARA
I TEHNOLOGA JUGOSLAVIJE

HEMIJSKA INDUSTRIJA izlazi redovno već 28 godina u obimu od najmanje 48 strana formata A-4.

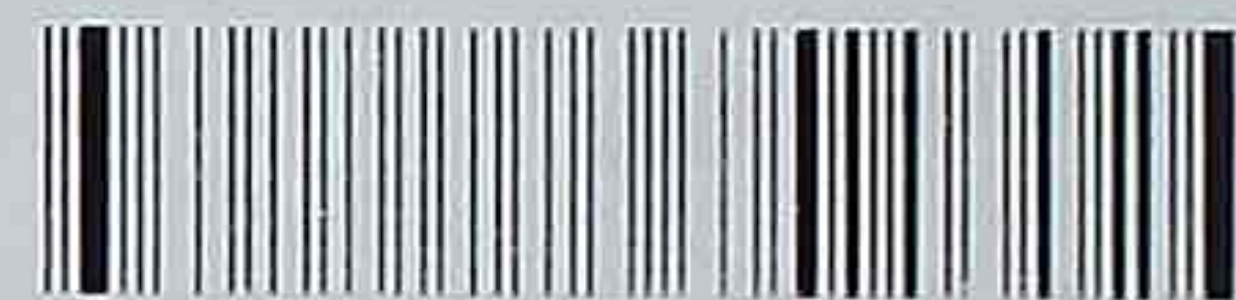
Godišnja pretplata iznosi 50 dinara za pojedince i 300 dinara za radne organizacije.

Pretplatu slati na adresu:

Savez hemičara i tehnologa Jugoslavije
Redakcija časopisa HEMIJSKA INDUSTRIJA
11000 Beograd, Kneza Miloša 9/1
Pošt. fah 187, Telefon: 340-018

41

428/1975

700022370,3

donosi

naučne i stručne radove
sa područja hemije
hemijske tehnologije
hemijskog inženjerskog
procesne tehnike
prehrambene industrije

Kroz ekonomsko-tehničke studije i kratke informacije HEMIJSKA INDUSTRIJA obaveštava o ekonomskim kretanjima i zbivanjima u hemijskoj privredi u našoj zemlji i u svetu.